

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 294 (8021) CÜMƏ, 28 dekabr 2018-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

İnamlı, davamlı, təhlükəsiz inkişaf

İlham Əliyev 15 illik uğur salnaməsini Azərbaycana ziyan vurmaq istəyənlərə ən yaxşı cavab kimi qiymətləndirdi

"...Mətbuata yalançı təbliğat tullantıları atılır. Bu, qarayaxma, şantaj və təzyiqli göstərmək cəhdlərinin sevimli üsuludur. Amma bizdə buna qarşı immunitet yaranıb. Azərbaycan vətəndaşları çox yaxşı başa düşürlər ki, bu informasiya tullantıları cəhdlərinin arxasında nə durur. Azərbaycanın inamlı, davamlı, təhlükəsiz və sabit inkişafı bizə ziyan vurmaq istəyənlərə ən yaxşı cavabdır... Həm də qorubodur ki, bizim əleyhimizə olan qənamələri üzvi etməyimiz və üzv olmağa hazırlaşmadığımız strukturlar qəbul edirlər. Bax, bu, necə deyirlər, daha çox təbəssüm doğurur".

Bu fikirləri "Rossiya-24" telekanalına müsahibəsində səsləndirən Prezident İlham Əliyev tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayan Azərbaycanın daxili və xarici uğurlarını həzm edə bilməyən qüvvələrin əsl xislətini göstərmiş oldu. Bir daha boyan etdi ki, antiAzərbaycançı qüvvələr hətta ölkəmizin xırda bir uğuruna belə kölgə salmaq, qara yaxmaq üçün istənilən çirkinliklərə əl atırlar.

Azərbaycanda heç bir sosial, siyasi təhdid yoxdur

Cənab İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycanda heç bir potensial risk, fiziki, ideoloji, sosial, siyasi təhdid yoxdur. Dövlət suverenlik və vətəndaşın təhlükəsizliyi məsələlərinə hər zaman çox həssaslıqla yanaşır. Bu səbəbdən də Azərbaycanı hansısa beynəlxalq avantüralara cəlb etmək cəhdləri həmişə fiaskoya uğrayıb.

Yəqin ki, bu proses kimlərsə xoşuna gəlmir və onlar ölkə vətəndaşlarının rahatlığını yalnız kənardan pozmağa çalışırlar. Daxildəki "bəşinci kolon"un üzvləri də onlara "dəstək" verməklə çirkin niyyətlərini ortaya qoyurlar. Yalan, iftira dolu "donoslar" hazırlayıb beynəlxalq təşkilatlara yollayırlar. Ancaq bir qayda olaraq bunlar Azərbaycanın iştirak etmədiyi beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi qətnamələrdə ifadə olunur.

Bu gün dünya miqyasında ən sabit və uğurla inkişaf edən ölkələrdən biri sayılan Azərbaycana qarşı aparılan məkrli kam-

paniyalar heç vaxt ölkəmizin yüksələn nüfuzuna xələf gətirmir, əksinə, Azərbaycanın etibarlı tərəfdaşlarının sayı artır. Çünki həm böyük güclər, həm də inkişaf etməkdə olan ölkələr Azərbaycan realitələrindən xəbərdardırlar. Respublikamızın Cənubi Qafqaz regionunda həyata keçirdiyi və birbaşa iştirakçısı olduğu beynəlxalq layihələr ölkəmizə həm siyasi, həm də iqtisadi dividendlər qazandırır.

Geosiyasi planda əhəmiyyəti artan ölkə

Dövlət başçısı son 15 ildə həyata keçirilən beynəlxalq layihələrdən - "Bakı-Tbilisi-Ceyhan", "Bakı-Tbilisi-Ərzurum", "Bakı-Tbilisi-Qars", "Cənub qaz dəhlizi" layihəsindən, Şimal-Cənub və Şərq-Qərb beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərindən söz açaraq vurğulayıb ki, Azərbaycanın əhəmiyyəti və rolu təkcə enerji bazarında deyil, həm də bütövlükdə geosiyasi planda artır. Ölkəmiz daha da inkişaf edir və regionda özünü təsdiqləmək üçün daha çox planları var.

Ardı 6-cı səh.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin sosial infrastruktur sistemi təkmilləşdirilir

Dekabrın 27-də Fövqəladə Hallar Nazirliyinin İdman-Sağlamlıq Mərkəzinin açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib.

Fövqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov dövlət başçısına raport verdi.

Prezident İlham Əliyev İdman-Sağlamlıq Mərkəzinin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi, burada yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Fövqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov görülən işlər və burada yaradılan şəraitlə bağlı dövlət başçısına ətraflı məlumat verdi.

Qeyd edək ki, müasirliyi ilə diqqəti cəlb edən mərkəzdə tikinti işləri yüksək keyfiyyətlə aparılıb. Ümumi ərazisi 14 min kvadratmetr olan idman qurğusunda bütün zəruri infrastruktur yaradılıb.

Prezident İlham Əliyev İdman-Sağlamlıq Mərkəzinin universal zalında yaradılan şəraitlə tanış oldu. Məlumat verildi ki, 1950 tamaşaçı yerlik universal zalda idmanın müxtəlif növləri üzrə yarışlar təşkil etmək mümkündür. Burada, əsasən, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin idman-sağlamlıq klubu fəaliyyət göstərəcək.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycan dövlətinin qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial məsələlərinin həlli istiqamətində gördüyü tədbirlər dünyada çox yüksək qiymətləndirilir

Dekabrın 27-də Sumqayıt şəhərində qaçqın və məcburi köçkün ailələri üçün inşa edilən yaşayış binaları kompleksinin açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev və "Archico" MMC-nin rəhbəri, layihənin icraçısı Məhəmməd Musayev görülən işlərlə bağlı dövlət başçısına və birinci xanım məlumat verdilər.

Şəhərin mərkəzində, Koroglu prospektində yerləşən kompleksin inşasına 2017-ci ilin martında başlanılıb. Xüsusi memarlıq üslubunda və müasir səviyyədə inşa olunan bu kompleks 1005 qaçqın və məcburi köçkün ailəsi üçün nəzərdə tutulub. Ərazisi 4 hektar olan kompleksdə ümumilikdə 12 bina, o cümlədən səkkizmərtəbəli sək-

kiz, 15 mərtəbəli dörd bina var. Kompleksdə məktəb, uşaq bağçası, mərasim evi, polis məntəqəsi və digər zəruri infrastruktur obyektləri inşa edilib.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban

ruri infrastruktur obyektləri inşa edilib.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban

Əliyeva mənzillərdə yaradılan şəraitlə tanış oldular.

Ardı 2-ci səh.

Prezidentdən idmançılara Yeni il hədiyyəsi

Daha bir idman obyektini qapısını idmansevərlərin üzünə açdı

Ölkə rəhbərliyinin bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafı naminə yürütdüyü məqsədyönlü siyasət və bu istiqamətdə atılan ardıcıl addımlar gənc nəslin sağlamlıq böyüməsinə əsaslı zəmin yaradır. İdmanın maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Elə bir il olmur ki, paytaxtda və bölgələrdə yeni-yeni idman obyektləri tikilib istifadəyə verilməsin.

Dünya ölkənin idman ictimaiyyəti daha bir fərəhli hadisənin şahidi oldu. Bakıda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin İdman-Sağlamlıq Mərkəzi fəaliyyətə başladı. Ən müasir standartlar səviyyəsində inşa olunmuş mərkəzin açılış mərasimində iştirak edən Prezident İlham Əliyev burada idmansevərlər üçün yaradılmış şəraitlə tanış oldu.

standartlar səviyyəsində inşa olunmuş mərkəzin açılış mərasimində iştirak edən Prezident İlham Əliyev burada idmansevərlər üçün yaradılmış şəraitlə tanış oldu.

Bele görünür ki, növbədənə parlament seçkilərində qalib gələn Nikol Paşinyan Sarkisyan-Koçaryan

Dövlət başçısına məlumat verildi ki, yeni idman obyektində əsasən nazirliyin idman-sağlamlıq klubu fəaliyyət göstərəcək. İdman-sağlamlıq klubu əsas diqqəti nazirliyin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçularının fiziki hazırlığının yüksəldilməsinə yönəldəcək. Bununla yanaşı, mərkəzdə idmanın müxtəlif növləri üzrə yarışlar keçirmək mümkün olacaq.

Diqqətəlayiq haldır ki, nazirliyin nəzdində fəaliyyət

göstərən idman-sağlamlıq klubu son illər bir çox uğurlara imza atmışdır. Klubu təmsil edən idmançılar ölkədaxili yarışlarla bərabər, mötəbər beynəlxalq turnirlərdə, o cümlədən dünya və Avropa çempionatlarında müvəffəqiyyətlə çıxış etmişlər.

Yeni idman mərkəzinin açılması idman-sağlamlıq klubunun gələcəkdə uğurlarını artırmasına imkan verəcək.

Ardı 6-cı səh.

Yerevan Xankəndidə qiyam hazırlayır

Paşinyan-separatçı rejim qarşılıqlı dərinləşir

Ermənistan, eləcə də Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində baş verən son proseslər erməni cəmiyyətində artıq yeni qarşıdurma mərhələsinin başladığını göstərir.

Bele görünür ki, növbədənə parlament seçkilərində qalib gələn Nikol Paşinyan Sarkisyan-Koçaryan

koalisiyasını tam şəkildə çökdürməkdə israrlıdır. Hərbi xuntanı əvvəlcə Ermənistan hökumətdən, daha sonra parlamentdən uzaqlaşdıran Paşinyan artıq əsas diqqəti Azərbaycanın zəbt edilmiş ərazilərində yaradılan separatçı rejimə yönəldir. Burada da keçmiş qruplaşmanı tam çökdürmək niyyətində olan Paşinyan separat-

çıların rəhbəri vəzifəsinə özünə yaxın saydığı şəxsi gətirməyi düşünür. Elə bu səbəbdən onun separatçı re-

jimin rəhbəri Bako Saakyanla münasibətləri olduqca kəskinidir.

Ardı 7-ci səh.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin sosial infrastruktur sistemi təkmilləşdirilir

Əvvəli 1-ci səh.

İdman-sağlamlıq klubu tərəfindən əsas diqqət nazirliyin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçularının fiziki hazırlığının yüksəldilməsinə yönəldilib. Bundan başqa, klub nazirliyin qurumlarında idmanın müxtəlif növləri üzrə yarışların keçirilməsində iştirak edərək yığma komandaların, ayrı-ayrı idmançıların, məşqçilərin respublika və beynəlxalq əhəmiyyətli yarışlara qatılmasını təmin edir. Klub, həmçinin xilasetmə qurumlarının fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq idman yarışları da təşkil edir. Son illər idman-sağlamlıq klubunun üzvləri müxtəlif yerli və beynəlxalq yarışlarda mühüm uğurlar qazanırlar. İdman-sağlamlıq klubunun təşkilatçılığı ilə hər il "Mübarizlər" yarışları keçirilir. Bu il keçirilən yarışda

klubun təmsilçiləri 8-i əcnəbi iştirakçıdan ibarət olmaqla, 45 komanda arasında birinci yeri tutub. Bundan başqa, klubun üzvləri 20-dək çempionatda, o cümlədən dünya və Avropa birinciliklərində, həmçinin digər turnirlərdə uğurla çıxış ediblər. Klubun kişilərdən ibarət voleybol komandası Azərbaycan çempionatında müvəffəqiyyətlə çıxış edərək ikinci yeri tutub. Klubda inkişaf etdirilən əsas idman növləri arasında nazirliyin fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq səmti müəyyən etmə, dağıdım, beşnövçülük və çoxnövçülüyə də xüsusi diqqət yetirilib.

İdman-Sağlamlıq Mərkəzinin trenajor, cüdo, boks, güleş, karate və taekvondo zallarında da idmançılar üçün hərtərəfli şərait yaradılıb. Məşqçilərin otaqları da məhsuldar fəaliyyət üçün hər cür imkana malikdir. Zallarda

məşqlərin keçirilməsi və yarışların təşkilatı üçün mükəmməl şərait var. İdmançılara həkim nəzarəti də yüksək səviyyədə təşkil olunub.

Qeyd edildi ki, İdman-Sağlamlıq Mərkəzinə daxil olan restoran və mətbəxdə də xidmətin müasir səviyyəyə təşkilatçıları üçün hər cür şərait yaradılıb. Buradakı üzgüçülük hovuzu da ən müasir standartlara cavab verir. Hovuzun uzunluğu 25 metr, eni isə 12 metrdir. Ölkəmizdə yeniyyətme və gənclərin idmanın üzgüçülük növünə də marağı ilə artır. Bu zaldakı üzgüçülük yarışlarını 120 nəfər izləyə biləcək.

Ölkəmizdə həyata keçirilən quruculuq işləri çərçivəsində gənclərlə iş və idman sahəsinə də xüsusi diqqət yetirilir. Kütəvi bədən tərbiyəsi və idman artıq cəmiyyət həyatının ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilib. Azərbaycanın

müxtəlif bölgələrində bir-birinin ardınca çoxsaylı idman obyektləri, o cümlədən Olimpiya kompleksləri inşa edilib, bir çox müvafiq infrastruktur yenidən qurulub.

İndi Azərbaycanda güclü idman potensialı formalaşdırılıb. Böyüməkdə olan nəsil adlı idmançılardan nümunə götürür və onların şərəfli yolunu davam etdirməyə çalışır. Onu da qeyd edək ki, idman-sağlamlıq klubunun üzvləri yalnız nazirliyin əməkdaşlarından ibarətdir. Hazırda klubun 300-dək üzvü var. Klubun üzvləri bu idman qurğusunda cüdo, güleş, karate, üzgüçülük, gimnastika, taekvondo və digər idman növləri üzrə ustalıqlarını artırırırlar. Gələcəkdə idman növlərinin sayının artırılması nəzərdə tutulur. İdman-Sağlamlıq Mərkəzinin heyətində geniş abadlıq-quruculuq işləri görülməli, yaşılıqlar salınmalıdır.

Azərbaycan dövlətinin qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial məsələlərinin həlli istiqamətində gördüyü tədbirlər dünyada çox yüksək qiymətləndirilir

Əvvəli 1-ci səh.

Menzillərin hamısı tam təmirli və mətbəx mebeli, qaz sobası ilə təchiz olunub. Bundan başqa, menzillərdə mərkəzləşdirilmiş internet və televiziya şəbəkəsi quraşdırılıb.

Kompleksdəki 1005 menzilin 167-si birotəqli, 536-sı ikiotaqlı, 302-si isə üçotaqlı və dördotaqlıdır. Ərazidə sakinlərin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün iki istirahət guşəsi yaradılıb, uşaq meydançası quraşdırılıb. Kompleksin ümumi ərazisinin 67 faizində yaşillıq və abadlıq işləri görülmüşdür. Bu kompleks Sumqayıtın mərkəzində yerləşdiyindən şəhərin memarlıq üslubuna uyğun inşa olunub, binaların fasadlarına xüsusi diqqət yetirilib, fərqli üslubda pəncərələr quraşdırılıb.

Layihənin icrası zamanı Sumqayıtdakı 12-ci mikrorayonda yerləşən 21 saylı məktəbə əlavə olaraq, dördmərtəbəli yeni korpus inşa edilib, məktəbin mövcud binasının fasadı, dam örtüyü tamamilə yenilənib. Məktəbin 540 şagird yerlik yeni korpusunda 21 sinif otağı var. Burada təlim-tədrisi yüksək səviyyədə aparmaq üçün hərtərəfli şərait var.

Bu layihənin icrası Azərbaycan dövlətinin qaçqın və məcburi köçkünlərin təhsilini, bilikli və intellektual səviyyədə yetişməsinə nə dərəcədə həssaslıqla yanaşmasının əyani təzahürüdür. Eyni zamanda, bu işlər ümumilikdə ölkəmizdə təhsil sahəsinin inkişafı, onun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində icra olunan layihələrin ardıcıl və keyfiyyətlə davam etməsini göstərir.

Kompleksin ərazisində 50 yerlik uşaq bağçası da inşa edilib. Uşaq bağçasında balacaların təlim-tərbiyəsinin təşkili, onların istirahəti və əyləncəsi üçün hər cür şərait yaradılıb.

Bütün bunlar sübut edir ki, Prezident İlham Əliyev qaçqınların və məcburi köçkünlərin problemlərinin həllinə xüsusi qayğı ilə yanaşır, bu məsələni daim diqqət mərkəzində saxlayır. Dövlət başçısı qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həllini dövlətin sosial siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyən edib. Son illərdə qaçqınlar və məcburi köçkünlər üçün bütün zəruri infrastrukturla təchiz olunmuş qəsəbələr salınıb, çoxmərtəbəli binalar inşa olunub. Qaçqınların və məcburi köçkünlərin sağlamlıqlarının təmini, sosial durumlarının yaxşılaşdırılması, məşğulluqlarının artırılması və digər məsələlərə bağlı da bir sıra mühüm işlər görülmüşdür. Bu işlərə Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələr də töhfə verir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan dövlətinin qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial məsələlərinin həlli istiqamətində gördüyü tədbirlər dünyada çox nadir təcrübədir. Bu təcrübə bütün beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilir və ondan istifadə olunur.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə maliyyə yardımı göstərilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 4,0 (dörd) milyon manat ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin əməkdaşlarının təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

"Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medali ilə

Mehdiyev Ülvi Ramiz oğlu
Batiyeva Labide Həsən qızı
Cəfəri Azad Məhyəddin oğlu
Cəfərov Elxan Məsuif oğlu
Hüseynova Nazərin Şahin qızı
İsayev Elman Rəhman oğlu
Orucov Novruz Elman oğlu
Sabirli Ramal Seyidbaba oğlu
Salmanov Ceyhun Akif oğlu
Zeynalova Zərnigar Vasiif qızı

"Tərəqqi" medali ilə

Cəfərov Elvin Rasim oğlu
Cəfərov Fərid Təhər oğlu
Əliyev Rəfiq Vəqif oğlu
Əliyev Əbdül Nəcəf oğlu
Fətullayev Murad Həsən oğlu
Hacıyev Cahangir Qəhrəman oğlu
Hətəmov Xətai Səvindik oğlu
Hüseynli Lələ Məhərrəm qızı
Xəlilova Ulduzə Tofiq qızı
Xudavərdiyev Məhəmmədəli Bayram oğlu

Qarayev Fuad Firdovsi oğlu
Qasımov Adil Nazim oğlu
Mehtiyeva Nərin Tərlan qızı
Muxtarov Vidadi Babaxan oğlu
Musavi Emin Qabil oğlu
Mustafazadə Turqud Ramiz oğlu
Tağı-zadə Tağı Xəlid oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2018-ci il

“Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 348; 1999, № 11, maddə 609; 2000, № 11, maddə 776; 2001, № 9, maddə 576, № 12, maddələr 733, 736; 2002, № 12, maddə 706; 2004, № 7, maddə 505, № 12, maddə 976; 2005, № 1, maddə 2, № 12, maddə 1082; 2006, № 11, maddə 923, № 12, maddə 1018; 2007, № 1, maddə 4, № 12, maddə 1193; 2008, № 2, maddə 49, № 4, maddə 254, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602; 2009, № 12, maddə 970; 2010, № 4, maddə 276, № 11, maddə 949; 2011, № 10, maddə 883; 2013, № 11, maddə 1284, № 12, maddə 1487; 2014, № 10, maddə 1171; 2016, № 4, maddə 657, № 6, maddə 971; 2017, № 3, maddə 336, № 7, maddə 1279; 2018, № 3, maddələr 369, 396, № 5, maddələr 870, 894) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 4-cü maddə üzrə:
1.1.1. ikinci hissəsinin üçüncü abzasında “məhdudluğunun” sözü “məhdud olan şəxs” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.1.2. üçüncü hissədə “aparılır” sözü “tətbiq edilir” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 8-ci maddə üzrə:
1.2.1. ikinci hissəyə “fəaliyyəti” sözdən sonra “(məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsinə nəzarət üzrə fəaliyyət istisna olmaqla)” sözləri və “idare edən” sözlərindən sonra “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) və” sözləri əlavə edilsin;

1.2.2. üçüncü hissəyə “seçkilil orqanlar” sözlərindən sonra “, dövlət orqanları” sözləri əlavə edilsin;

1.3. 9-cu maddə üzrə:
1.3.1. birinci hissənin ikinci abzası aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqandan (qurumdan) məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə məlumat və hesabatlar almaq”;

1.3.2. birinci hissənin dördüncü abzası aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“sığortaedənlər tərəfindən bu qanunun tələblərinə əməl edilməsinin elektron monitorinqini aparmaq, monitorinqin nəticələri barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) məlumat vermək”;

1.3.3. ikinci hissəyə aşağıdakı məzmununda beşinci və altıncı abzaslar əlavə edilsin:

“məcburi dövlət sosial sığortanın məqsədləri üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təqdim etdiyi məlumatlar əsasında sığortaedənlər və sığortaolunanların uçotunu aparmaq;

məcburi dövlət sosial sığortası üzrə daxilolunanların müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) ilə aylıq, rüblük və illik üzleşdirilməsini aparmaq”;

1.4. aşağıdakı məzmununda 9-1-ci maddə əlavə edilsin:

“Maddə 9-1. Məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsinə nəzarət

9-1.1. Məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsinə nəzarət, məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə hesabatın vaxtında təqdim edilməsinə, hesablanmış məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının azaldılmasına və ya yayındırılmasına görə maliyyə sanksiyalarının tətbiqi, məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə yaranmış borcların alınması, məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının vaxtında ödənilməsinə görə faizlərin hesablanması və artıq ödənilmiş məcburi dövlət sosial sığorta haqqının qaytarılması Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində vergilər üzrə müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir.

9-1.2. Artıq ödənilmiş və ya düzgün tutulmamış məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının geri qaytarılması qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.”;

1.5. 10-cu maddənin ikinci hissəsi üzrə:

1.5.1. ikinci abzas ləğv edilsin;

1.5.2. dördüncü və beşinci abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“sosial sığorta haqlarının uçotunu aparmaq və hər rüb üzrə rüb başa çatdıqdan sonra növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq bu barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş formada müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) hesabat vermək;

hesabat dövründə fəaliyyət göstərmədiyi halda Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) hesabat əvəzinə hesabatın təqdim edilməsi üçün müəyyən edilmiş müddətdən gec olmayaraq fəaliyyətin olmaması barədə arayış təqdim etmək”;

1.6. 11-ci maddənin ikinci hissəsinin ikinci abzası ləğv edilsin;

1.7. 12-ci maddədə “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Azeri, Çırağ yataqlarının və Güneşli yatağının dərnlilikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə AMOK KASPIAN Sİ PETROLEUM LIMITED, BI-PI EKSPLOREYŞN (KASPIAN Sİ) LIMITED, DELTA NİMİR XƏZƏR LIMITED, DEN NORSEK STATS OLYESELSKAP a. s., LUKOYL SƏHMDAR CƏMIYYƏTI, MAKDERMOTT AZƏRBAYCAN İNK., PENNZOIL KASPIAN KÖRPÖREYŞN, REMKO XƏZƏR ENERCI LIMITED, TÜRKİYE PETROLLERİ A.O., YUNOKAL XƏZƏR, LTD arasında Sazişin qəbul və təsdiq edilməsi, onun həyata keçirilməsinə icazə verilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 2 dekabr tarixli 933 nömrəli Qanunu və “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Şahdəniz” perspektiv sahəsinin kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə ARDNŞ Kommersiya Or-

taq Şirkəti, BI-PI Eksploreyşn (Azərbaycan) Limited, Elf Petroleum Azərbaycan B.V., LUKOYL Internəşnl LTD, Oyl Indastriz Inciniring ənd Konstrakşn, Statoyl Azərbaycan A.S., Törkiş Petroleum Oversiz Kompani Limited şirkətləri arasında Sazişin qəbul və təsdiq edilməsi, həyata keçirilməsinə icazə verilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 1996-cı il 4 oktyabr tarixli 160-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq olunmuş” sözləri “qanunla təsdiq olunmuş neft-qaz ehtiyatlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü, ixrac boru kəmərləri haqqında” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.8. 13-cü və 14-cü maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Maddə 13. Məcburi dövlət sosial sığortası üzrə sığorta iştirakçılarının uçotu

13.1. Sığortaedənlər və sığortaolunanların məcburi dövlət sosial sığorta məqsədləri üçün sığortaçıda uçotu müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təqdim etdiyi uçot məlumatları əsasında aparılır.

13.2. Ailə kəndli təsərrüfatları qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada uçota alındıqdan, mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatına yararlı torpaqları istifadə edən şəxslər isə torpağa mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənəd alındıqdan sonra bir ay müddətində məcburi dövlət sosial sığortasının məqsədləri üçün uçota alınmaq barədə ərizə ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) müraciət edir. Ərizənin forması müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.

13.3. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu qanunun 13.2-ci maddəsinə uyğun olaraq uçota almanı həyata keçirdikdən sonra bu barədə 1 iş günü müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanına elektron formada məlumat verir.

13.4. Məcburi dövlət sosial sığortası məqsədilə sığortaedənlər və sığortaolunanların uçotu qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 14. Məcburi dövlət sosial sığorta haqqı

14.1. Məcburi dövlət sosial sığorta haqqı sığortalamaya görə sığortaçıya verilən pul vəsaitidir.

14.2. Məcburi dövlət sosial sığortasında sığorta haqqı əmək ödənişinə (gəlirə) nisbətə faizlə müəyyən edilir, sığortaedənin və sığortaolunanın vəsaiti hesabına ödənilir.

14.3. Bu qanunun 14.4-cü maddəsinin müddəaları nəzərə alınmaqla, muzzdlu işdən əldə edilən gəlirlər üzrə məcburi dövlət sosial sığorta haqqı aşağıdakı dərəcələrlə ödənilir:

14.3.1. sığortaedən tərəfindən ödənilən sığorta haqqı - hesablanmış əməyin ödəniş fondunun və məcburi dövlət sosial sığortasına cəlb olunan digər gəlirlərin 22 faizi;

14.3.2. sığortaolunan tərəfindən ödənilən sığorta haqqı - işçinin əməkhaqqının və məcburi dövlət sosial sığortasına cəlb olunan digər gəlirlərinin 3 faizi.

14.4. Neft-qaz sahəsində fəaliyyət olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən sığortaedənlərdə işləyən sığortaolunanların muzzdlu işdən aylıq gəlirlərindən məcburi dövlət sosial sığorta haqqı 2019-cu il yanvarın 1-dən 7 il müddətində aşağıdakı dərəcələrlə ödənilir:

14.5. Muzzdlu işə aid olmayan fəaliyyətdən gəlir əldə edən sığortaolunanlar üzrə məcburi dövlət sosial sığorta haqqı aşağıdakı dərəcələrlə ödənilir:

14.5.1. sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə - minimum aylıq əməkhaqqının tikinti və ticarət sahələrində 50 faizi, digər sahələrdə 25 faizi miqdarında;

14.5.2. mülki hüquqi xarakterli müqavilələrlə işləyənlər (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) üzrə ödəmə mənbəyindən tutulmaqla - gəlirlərinin 25 faizi miqdarında;

14.5.3. xüsusi notariuslar üzrə - minimum aylıq əməkhaqqının on mislinin 25 faizi miqdarında;

14.5.4. müəlliflik qonorarı ödəyən hüquqi və fiziki şəxslər üçün ödəmə mənbəyindən tutulmaqla - hesablanmış qonorar məbləğinin 15 faizi miqdarında;

14.5.5. vəkillər kollegiyasının üzvləri, sərbəst auditorlar, sərbəst mühasiblər - gəlirlərinin 20 faizi miqdarında;

14.5.6. mülkiyyətdə olan kənd təsərrüfatına yararlı torpaqları istifadə edən fiziki şəxslərin (digər sahələrdə işləyib məcburi dövlət sosial sığorta haqqı ödəyənlər istisna olmaqla) və ailə kəndli təsərrüfatlarının əmək qabiliyyətlili (I və II qrup əlillər, həmçinin sağlamlıq imkanları məhdud vəzaqlar istisna olmaqla, 15 yaşından “Əmək pensiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş yaş həddinədək olan şəxslər) ailə üzvlərinin hər biri üçün (alınan əmlak və torpaq payı hesabına şəxsi yardımçı və digər təsərrüfatlar daxil olmaqla) minimum aylıq əməkhaqqının 6 faizi miqdarında.

14.6. Məcburi dövlət sosial sığorta haqqı hər ay üçün hesablanır, əməkhaqqı və digər gəlirlər üzrə ödənişlərə eyni vaxtda, lakin sonrakı ayın 15-dən gec olmayaraq, tam məbləğdə yalnız nağdsız hesablaşma qaydasında ödənilir.

14.7. Bu qanunun məqsədləri üçün neft-qaz sahəsində fəaliyyətin və qeyri-dövlət sektorunun meyarları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.”;

Sığorta haqqına cəlb edilən aylıq gəlir	sosial sığorta haqqı dərəcəsi		
	cəmi	sığortaolunanın gəlirlərindən tutulan	sığortaedənin vəsaiti hesabına ödənilən
200 manatadək	25 faiz	3 faiz	22 faiz
200 manatdan çox olduqda	25 faiz	6 manat + 200 manatdan çox olan hissonun 10 faizi	44 manat + 200 manatdan çox olan hissonun 15 faizi

14.5. Muzzdlu işə aid olmayan fəaliyyətdən gəlir əldə edən sığortaolunanlar üzrə məcburi dövlət sosial sığorta haqqı aşağıdakı dərəcələrlə ödənilir:

14.5.1. sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə - minimum aylıq əməkhaqqının tikinti və ticarət sahələrində 50 faizi, digər sahələrdə 25 faizi miqdarında;

14.5.2. mülki hüquqi xarakterli müqavilələrlə işləyənlər (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) üzrə ödəmə mənbəyindən tutulmaqla - gəlirlərinin 25 faizi miqdarında;

14.5.3. xüsusi notariuslar üzrə - minimum aylıq əməkhaqqının on mislinin 25 faizi miqdarında;

14.5.4. müəlliflik qonorarı ödəyən hüquqi və fiziki şəxslər üçün ödəmə mənbəyindən tutulmaqla - hesablanmış qonorar məbləğinin 15 faizi miqdarında;

14.5.5. vəkillər kollegiyasının üzvləri, sərbəst auditorlar, sərbəst mühasiblər - gəlirlərinin 20 faizi miqdarında;

14.5.6. mülkiyyətdə olan kənd təsərrüfatına yararlı torpaqları istifadə edən fiziki şəxslərin (digər sahələrdə işləyib məcburi dövlət sosial sığorta haqqı ödəyənlər istisna olmaqla) və ailə kəndli təsərrüfatlarının əmək qabiliyyətlili (I və II qrup əlillər, həmçinin sağlamlıq imkanları məhdud vəzaqlar istisna olmaqla, 15 yaşından “Əmək pensiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş yaş həddinədək olan şəxslər) ailə üzvlərinin hər biri üçün (alınan əmlak və torpaq payı hesabına şəxsi yardımçı və digər təsərrüfatlar daxil olmaqla) minimum aylıq əməkhaqqının 6 faizi miqdarında.

14.6. Məcburi dövlət sosial sığorta haqqı hər ay üçün hesablanır, əməkhaqqı və digər gəlirlər üzrə ödənişlərə eyni vaxtda, lakin sonrakı ayın 15-dən gec olmayaraq, tam məbləğdə yalnız nağdsız hesablaşma qaydasında ödənilir.

14.7. Bu qanunun məqsədləri üçün neft-qaz sahəsində fəaliyyətin və qeyri-dövlət sektorunun meyarları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.”;

1.9. 15-ci maddənin birinci hissəsi üzrə:

1.9.1. dördüncü abzası “işçilərin” sözdündən əvvəl “müəssisənin ləğvi,” sözləri əlavə edilsin;

1.9.2. on birinci abzası “üzrə sığortaedənin Azərbaycan Respublikasının sığortaçılarına ödədikləri sığorta haqları, həyatın yığım sığortası üzrə müqavilənin qüvvəyə mindiyi andan etibarən 3 illik müddət keçdikdən sonra sığortalıya” sözləri “və pensiya sığortası üzrə sığortaedənin sığortaolunanın gəlirlərinin 50 faizindən çox olmayan hissəsindən Azərbaycan Respublikasının sığortaçılarına ödənilən sığorta haqları, həyatın yığım sığortası və pensiya sığortası üzrə müqavilənin qüvvəyə mindiyi andan etibarən 3 illik müddət keçdikdən sonra sığorta olunana və faydalanan şəxsə” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.9.3. on ikinci abzası “məbləği” sözdündən sonra “, idman oyunları ilə əlaqədar aparılan mərc oyunlarından, lotereyaların keçirilməsindən, habelə digər yarışlardan və müsabiqələrdən pul şəklində əldə edilən uduşlar” sözləri əlavə edilsin;

1.9.4. on səkkizinci abzası “vəsait hesabına” sözlərindən sonra “əcnəbilər üzrə” sözləri əlavə edilsin;

1.9.5. iyirmi birinci abzas ləğv edilsin;

1.9.6. iyirmi ikinci abzasın sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda iyirmi üçüncü və iyirmi dördüncü abzas əlavə edilsin:

“müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən ödənilən maddi yardım (dəstək);

sığortaedənin işçilərinin yeməklə təmin edilməsi ilə bağlı üçüncü tərəfə ödədiyi vəsait.”;

1.10. 18-ci maddə üzrə:

1.10.1. birinci hissəyə “idarəetməni” sözdündən sonra “(məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsinə nəzarət üzrə fəaliyyət istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilsin;

1.10.2. birinci hissənin dördüncü, beşinci, yeddinci - onuncu abzasları ləğv edilsin.

1.10.3. birinci hissənin altıncı abzasında “qəbul edir” sözləri “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqandan (qurumdan) əldə edir” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.10.4. aşağıdakı məzmununda ikinci hissə əlavə edilsin:

“Məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsinə münasibətdə məcburi dövlət sosial sığortası sahəsində idarəetməni müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) həyata keçirir.”.

1.11. 19-cu maddəyə “ödəmələrinin” sözdündən sonra “, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) saxlanma xərclərinin” sözləri əlavə edilsin, həmin maddənin mətni 19-1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 19-2-ci maddə əlavə edilsin:

“19.2. İlin sonuna məcburi dövlət sosial sığortasının vəsaitlərinin vahid fondla istifadə olunmamış qalığı növbəti ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.”;

1.12. 20-ci maddənin ikinci hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Bu qanunun tələblərinin pozulmasına görə Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə əsasən vergi orqanları tərəfindən tətbiq edilən maliyyə sanksiyası məbləğinin 50 faizi və sığortaedənlərin məcburi dövlət sosial sığorta haqqının ödənilməsinin gecikdirilməsinə görə hesablanan faiz məbləğinin 30 faizi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) maddi-texniki bazasını və işçilərinin sosial müdafiəsini gücləndirmək məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) hesabına köçürülür. Bu vəsaitlərin bölgüsü və onlardan istifadə qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.”;

1.13. 21-ci maddə ləğv edilsin;

1.14. 28-ci maddənin birinci hissəsində “Məcburi dövlət sosial sığortası sahəsində idarəetməni həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı sosial sığorta haqlarının daxil olması və” sözləri “Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.15. 29-cu maddəyə “sığortaçı” sözdündən sonra “və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 2. Keçid müddəaları

2.1. Bu qanunun 1.8-ci maddəsi (“Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.5.1-ci maddəsinə münasibətdə) 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir və həmin tarixədək “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.5.1-ci maddəsində göstərilən fəaliyyət üzrə sosial sığorta haqları həmin qanunun 2019-cu il yanvarın 1-dək qüvvədə olan 14-cü maddəsinə uyğun olaraq ödənilir.

2.2. Bu qanun (1.8-ci maddə “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.5.1-ci maddəsinə münasibətdə) istisna olmaqla) 2019-cu il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

*İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

Bakı şəhəri, 30 noyabr 2018-ci il

“Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 noyabr tarixli 1360-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi və “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 7 aprel tarixli 568 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 noyabr tarixli 1360-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara aılır**am:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 9-1.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, artıq ödənilmiş və ya düzgün tutulmamış məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının geri qaytarılması qaydasını üç ay müddətində təsdiq etsin;

1.4. həmin qanunun 14.7-ci maddəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin təklifləri əsasında, neft-qaz sahəsində fəaliyyətin və qeyri-dövlət sektorunun meyarlarını, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla üç ay müddətində müəyyən etsin;

1.5. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.6. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi:

2.1. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla bir ay müddətində:

2.1.1. “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsinin ikinci hissəsinin dördüncü abzasına uyğun olaraq, hesabatın formasını müəyyən etsin;

2.1.2. həmin qanunun 13.2-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, ərizənin formasını müəyyən etsin;

2.2. həmin qanunun 13.4-cü maddəsinə uyğun olaraq, məcburi dövlət sosial sığortası məqsədilə sığortaedənlər və sığortaolunanların uçotu qaydasını müəyyən etsin;

2.3. “Sosial sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

“İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. “İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 12, maddə 1084; 2006, № 12, maddə 1031; 2008, № 6, maddə 462; 2011, № 7, maddə 592; 2014, № 12, maddə 1516; 2016, № 4, maddə 643) 4.3-cü maddəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Bu mübahisələr dövlət və bələdiyyə əmlakının istifadəyə, icarəyə və mülkiyyətə verilməsi ilə əlaqədar olduqda, qəbul

edilmiş inzibati aktlar həmçinin birbaşa məhkəmələrdə mübahisələndirilə bilər.”.

Maddə 2. Bu qanunun 1-ci maddəsi həmin qanun qüvvəyə mindikdən sonra qəbul edilmiş inzibati aktlarla bağlı yaranan münasibətlərə şamil edilir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 oktyabr 2018-ci il

“İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1302-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1302-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti;

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə”

Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli qanunu ilə təsdiq edilmişdir

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı haqqında Əsasnamə

Maddə 1. Təltif edilən şəxslər

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı ilə 2019-cu il avqust ayının 18-dək müvafiq icra hakimiyyəti orqanında həqiqi hərbi xidmət keçən, xidməti vəzifələrinin icrasında uğur qazanmış zabitlər, gizirlər, miçmanlar və müddətəndən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbə qulluqların, habelə sərhəd mühafizə orqanlarının qurulmasında və möhkəmləndirilməsində

sində fəal iştirak etmiş, ehtiyata (istefaya) buraxılmış zabitlər və sərhəd mühafizə orqanlarının inkişafında xüsusi xidmətləri olan digər şəxslər təltif edilir.

Maddə 2. Təltif edən orqan

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı ilə bu əsasnamənin 1-ci maddəsində göstərilən şəxsləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı təltif edir.

Maddə 3. Taxılma qaydası

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı döşün sol tərəfinə, Azərbaycan Respublikasının digər orden və medalları olduqda “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 95 illiyi (1919-2014)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalından sonra taxılır.

“Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 8 dekabr tarixli 773-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 8 dekabr tarixli 773-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiqi haqqında

Maddə 1. “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 2, maddə 88; 2001, № 11, maddələr 669, 676; 2002, № 1, maddə 2, № 5, maddələr 237, 243; 2006, № 6, maddə 478; 2007, № 8, maddə 756, № 12, maddə 1197; 2008, № 7, maddə 602, № 8, maddə 701; 2009, № 7, maddə 519; 2010, № 3, maddə 171; 2013, № 3, maddə 229, № 5, maddə 470; 2014, № 11, maddə 1336; 2015, № 5, maddə 497; 2016, № 1, maddə 37; 2017, № 1, maddə 29) 11-ci maddəsində “10” rəqəmləri “15” rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

“Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 8 dekabr tarixli 773-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 noyabr tarixli 1370-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 8 dekabr tarixli 773-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiqi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 noyabr tarixli 1370-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti;

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının

1999-cu il 8 dekabr tarixli 773-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 8 dekabr tarixli 773-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiqi haqqında

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 9-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 23, maddə 996; 1993, № 23-24, maddə 676; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 5, maddə 251; 2003, № 12, I kitab, maddə 677; 2005, № 4, maddə 291; 2006, № 10, maddə 846; 2007, № 3, maddə 213; 2008, № 6, maddələr 452, 472; 2009, № 1, maddə 4, № 5, maddə 312, № 7, maddələr 514, 515, № 12, maddə 974; 2010, № 3, maddə 174, № 11, maddə 960; 2011, № 11, maddə 992; 2012, № 7, maddə 664, № 11, maddələr 1036, 1048, 1061; 2013, № 5, maddələr 460, 478, № 10, maddə 1143, № 12, maddə 1477; 2014, № 6, maddələr 612, 623; 2015, № 12, maddə 1447; 2016, № 12, maddələr 1979, 2040; 2017, № 1, maddələr 16, 27, № 7, maddə 1311, № 10, maddə 1771, № 11, maddə 1962, № 12, I kitab, maddələr 2242, 2269; 2018, № 2, maddə 168, № 3, mad-

də 387, № 5, maddələr 841, 859, 874, № 6, maddə 1190; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1289-VQD nömrəli və 30 oktyabr tarixli 1290-VQD nömrəli qanunları) 2-ci maddəsində “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 95 illiyi (1919-2014)” yubiley medalı;” hissəsindən sonra aşağıdakı məzmununda yeni hissə əlavə edilsin:

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” yubiley medalı;”.

Maddə 2. “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı haqqında Əsasnamə” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Maddə 3. “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsviri” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1392-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1392-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti;

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 dekabr 2018-ci il

Maddə 1. Medalın ümumi təsviri

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı (bundan sonra - medal) bürüncdən tökülmüş və qızıl suyuna çəkilmiş, diametri 38 mm olan, hər tərəfə şüalar saçan səkkizguşəli ulduz formalı lövhədən ibarətdir.

Maddə 2. Medalın ön tərəfi

2.1. Medalın ön tərəfində xarici və daxili çevrələrlə konturlanmış dairəvi lövhə yerləşdirilmişdir.

2.2. Xarici və daxili çevrələr arasında qıvrıq şüaları saçan yuxarı hissədə “AZƏRBAYCAN” sözü, aşağı hissədə “SƏRHƏD MÜHAFİZƏSİ” sözləri yazılmışdır.

2.3. Yazıların arasında hər birinin diametri 2 mm olan iki səkkizguşəli ulduz və kompozisiyanı tamamlayan xətlər təsvir olunmuşdur.

2.4. Daxili çevrənin içərisində doğan günəş fonunda yuxarı hissədə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gerbi, aşağı hissədə palıd yarpaqlarından ibarət çələng, Dövlət Gerbi ilə çələngin arasında “100” rəqəmləri həkk olunmuşdur.

2.5. Bütün yazılar, elementlər və rəqəmlər qabarıqdır.

Maddə 3. Medalın arxa tərəfi

3.1. Medalın arxa tərəfində xarici və daxili çevrələrlə konturlanmış dairəvi lövhə yerləşdirilmişdir.

3.2. Xarici və daxili çevrələr arasında qıvrıq şüaları saçan yuxarı hissədə “AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI”, aşağı hissədə “DÖVLƏT SƏRHƏD XİDMƏTİ” sözləri yazılmışdır.

3.3. Yazıların arasında hər birinin diametri 1,8 mm olan iki səkkizguşəli ulduz və kompozisiyanı tamamlayan xətlər təsvir olunmuşdur.

3.4. Daxili çevrənin içərisində yuxarı hissədə səkkizguşəli ulduz, aşağı hissədə sümbül çələngi, çələngin üzərindən səkkizguşəli ulduza doğru üstü Azərbaycan Respublikası Dövlət Bayrağının rənglərində mina ilə örtülmüş sərhəd nişanı həkk olunmuşdur.

3.5. Sərhəd nişanından sol tərəfdə “1919”, sağ tərəfdə “2019” rəqəmləri yazılmışdır.

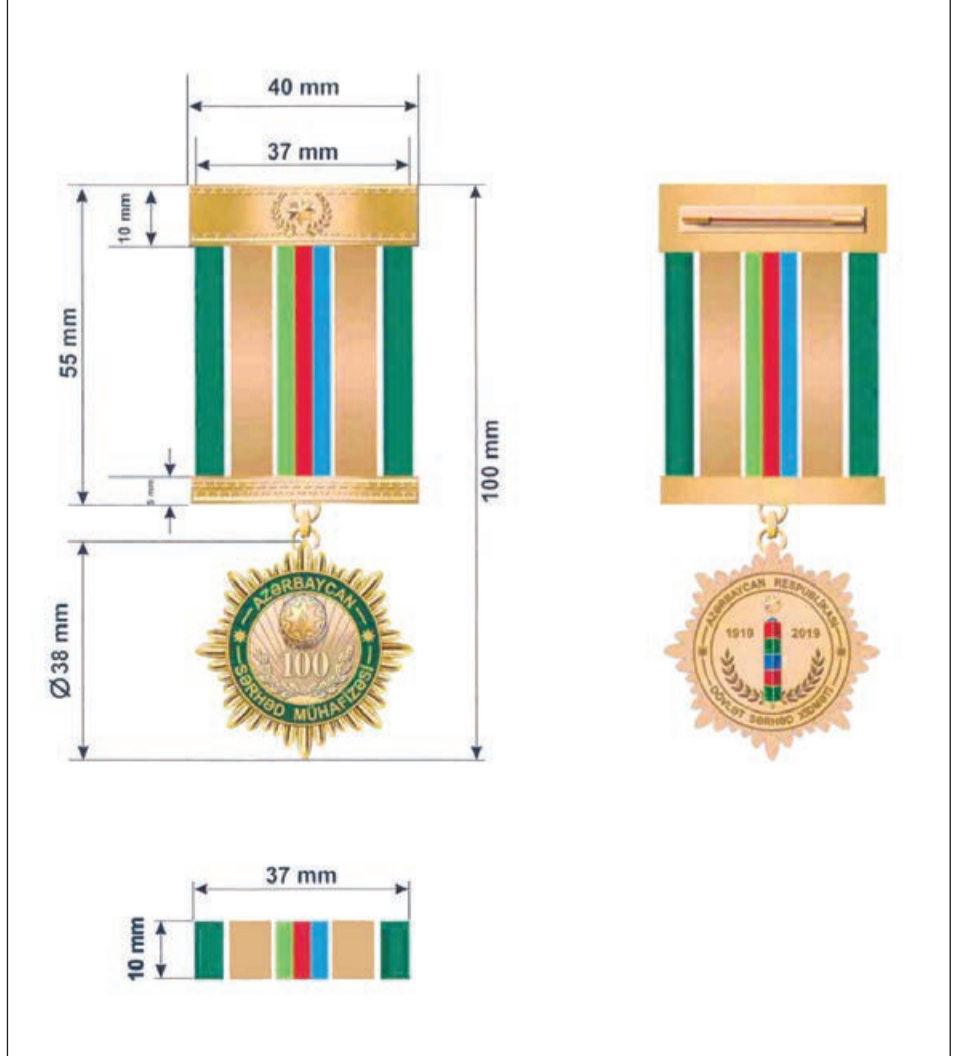
3.6. Bütün yazılar, elementlər və rəqəmlər qabarıqdır.

Maddə 4. Medalın elementləri

4.1. Medal paltarın yaxasına bərkidilmək üçün elementi olan, 55 mm x 37 mm ölçülü xara lentə iki halqa və ilgək vasitəsilə birləşdirilir.

4.2. Xara lentin yuxarı hissəsinə üzərində üfqi naxışlı iki kontur xətti və onların arasında, mərkəz hissədə sümbül çələngi ilə əhatələnmiş səkkizguşəli ulduz təsvir olunmuş 40 mm x 10 mm ölçülü lövhə, aşağı hissəsinə üzərində üfqi naxışlı iki kontur xətti təsvir olunmuş 40 mm x 5 mm ölçülü lövhə bərkidilmişdir.

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı

4.3. Naxışlar, səkkizguşəli ulduz və çələng qabarıqdır.

4.4. Xara lentin mərkəzində Azərbaycan Respublikası Dövlət Bayrağının rənglərini əks etdirən və hər birinin eni 3 mm olan 3 şaquli zolaq, mərkəzəndən sol və sağ kənarlara doğru, ardıcıl olaraq, 1 mm enində ağ, 7 mm enində qızıl, 1,5 mm enində ağ və 4,5 mm enində yaşıl rəngli şaquli zolaqlar təsvir edilmişdir.

4.5. Medalın paltarın yaxasına bərkidilmək üçün elementi olan, eyni xara lentdən üz çəkilmiş 37 mm x 10 mm ölçülü qalıb əlavə edilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Əziz İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə Sizi səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Siz böyük bir nəslin nümayəndəsi və böyük taleli insansınız. Siz Azərbaycan Respublikasının xalqına xidmət etdiyiniz illər ərzində öz ata-babamızın işini davam etdirməyə və Azərbaycan dövlətinin müasir rəhbəri nə qədər qadir olduğunuzu sübut etmiş, zəngin quruculuq təcrübəsi və həmvətənlərimizin etimadını qazanmışsınız. Siz dünya səviyyəsində nüfuz sahibisiniz.

Dövlətlərimiz arasında strateji tərəfdaşlıq çərçivəsində Sizin Vladimir Vladimiroviç ilə birlikdə gördüyünüz işlər və Rusiya Federasiyası ilə Azərbaycan Respublikasının bir-birinə bağlayan mehriban qonşuluq, dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə Zati-alinizin sanballı şəxsi töhfəsi yüksək qiymətə layiqdir.

Sizə səmimi-qəlbədən möhkəm cansağlığı, mənəvi rahatlıq, firavanlıq, doğmalarınızın və dostlarınızın daimi dəstəyini arzu edirəm. Qoy Heydər Əliyevin böyük xatirəsi və böyük irsi Sizin üçün və bütün Azərbaycan xalqı üçün yolgöstərən ulduz və müqəddəs dəyər olsun.

Sizə və məsləhədarlarınıza həyat eşqi, məqsədyönlülük, gümrahlıq və müsbət enerji diləyirəm.

Hörmətlə,

Ramazan ABDULATIPOV,
Rusiya Federasiyası Prezidentinin Xəzər regionu dövlətləri ilə humanitar və iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi

Zati-aliləri, möhtərəm İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə ən səmimi təbriklərimi qəbul edin.

Sizin respublikaya rəhbərliyiniz dövründə Azərbaycan özünün çoxasrlıq ənənələrini qoruyub saxlayan və zəngin mədəniyyətini daha da zənginləşdirən dinamik və yüksək inkişaf etmiş ölkə statusunda bərqərar olub. Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi işində Sizin xidmətləriniz təqdirəlayiqdir. Ölkələrimizin xalqları Azərbaycan ilə Rusiya arasında hərtərəfli əlaqələrin inkişafına Sizin töhfənizi yüksək qiymətləndirir.

Bu əlamətdar gündə Sizin valideynlərinizi - ananız Zərifə xanımı və Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, ölkəni tarixi fəlakətdən xilas etmiş atanız Heydər Əlirza oğlu Əliyevi ehtiramla xatırlayırıq.

Möhtərəm İlham Heydər oğlu, icazə verin, Sizə və Sizin şəxsinizdə bütün qardaş Azərbaycan xalqına sülh və firavanlıq diləyirəm.

Bütün ailənizə və ilk növbədə Mehriban xanıma ehtiramımı bildirirəm.

Səmimiyyətlə,

Mixail ŞVIDKOY,
Rusiya Federasiyası Prezidentinin beynəlxalq mədəni əməkdaşlıq üzrə xüsusi nümayəndəsi

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə Sizi ürək-dən təbrik edirəm.

Sizin zəngin siyasi təcrübəniz müasir dünya məsələlərini effektiv həll etməyə, habelə Rusiya ilə Azərbaycan arasında tarixi dostluğu dəstəkləməyə imkan verir.

Ölkələrimiz arasında bərqərar olmuş mehriban qonşuluq münasibətlərinə Sizin şəxsi töhfənizi xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Şübhəsiz ki, bu münasibətlər bundan sonra da Azərbaycan və Rusiya xalqlarının rifahına xidmət edəcək.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə səmimi-qəlbədən möhkəm cansağlığı və məramlarınızı həyata keçirməkdə uğurlar diləyirəm.

Dərin hörmətlə,

Maksim OREŞKIN,
Rusiya Federasiyasının iqtisadi inkişaf naziri

Əziz İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə Sizi ürək-dən təbrik edirəm.

Siz, dahi atanız - Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin layiqli varisi və onun müdrik siyasətinin davamçısı kimi haqlı olaraq öz həmvətənlərinizin səmimi hörmətini, yetərinə təcrübəli və uzaqqöhrən dövlət xadimi kimi yüksək beynəlxalq nüfuz qazanmışsınız.

Siz Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafı, ölkələrimiz arasında ənənəvi dostluğun, mehriban qonşuluğun və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın təməlinin möhkəmləndirilməsi üçün misilsiz işlər görürsünüz. Bütün bunlara görə hər cür təşəkkürə və ehtiramla layiqsiniz.

Əminəm ki, Sizin zəngin təcrübənizə, nəci keyfiyyətlərinizə və qeyri-adi qabiliyyətlərinizə vətəninizdə bundan sonra da böyük ehtiyac olacaq. Çünki bu, azərbaycanlıların yaşayış səviyyəsinin və həyat keyfiyyətinin yüksəlməsinə, dünyada Azərbaycanın müsbət obrazının və nüfuzunun daha da möhkəmlənməsinə kömək edir.

Bizim aramızda yaranmış dostluq münasibətlərini, qarşılıqlı anlaşmanı və etimadı yüksək qiymətləndirirəm. Moskvada və Bakıda görüşlərimizi xüsusi səmimiyyətlə xatırlayıram. Bu səmərəli əlaqələri və six birgə fəaliyyəti gələcəkdə də davam etdirməyə şad olaram.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə və səmimi ailənizə möhkəm cansağlığı, səadət, əmin-amanlıq və uğurlar, qardaş Azərbaycan xalqına xoşbəxtlik və firavanlıq arzu edirəm.

Dərin hörmətlə,

Leonid SLUTSKI,
Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının beynəlxalq məsələlər komitəsinin sədri

Zati-aliləri, möhtərəm Prezident!
Doğum gününüz münasibətilə Sizi ürək-dən təbrik edirəm.

Siz uzun illərdir ki, rəhbərlik etdiyiniz ölkənin firavanlığının və dinamik inkişafının qayğısına qalan müdrik və istedadlı rəhbər kimi Azərbaycan sakinlərinin rifahı naminə çalışırsınız.

Bakı Pravoslav Kilsəsinin və Bakı-Azərbaycan Yeparxiyasının fəaliyyətini dəstəklədiyinizə və onlara göstərdiyiniz diqqətə görə Sizə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Ümidvaram ki, bizim əməkdaşlığımız bundan sonra da öz bəhrələrini verəcək, cəmiyyətdə ənənəvi mənəvi-əxlaqi dəyərlərin bərqərar olmasına, Cənubi Qafqaz regionunda, dinlərarası və millətlərarası sülhün möhkəmlənməsinə şərait yaradacaq.

Sizə möhkəm cansağlığı, Tanrıdan kömək və Azərbaycan xalqına xidmət kimi məsul fəaliyyətinizdə uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,

KIRILL,
Moskvanın və bütün Rusiyanın Patriarxi

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edin.

Siz öz işgüzar və şəxsi keyfiyyətləriniz, siyasi intuisiyanız, nəzərdə tutulan planlara yaradıcı yanaşmağınız sayəsində haqlı olaraq Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarının dərin hörmətini qazanmışsınız.

Qoy, gümrahlıq, enerji və nikbinlik Sizə ən mürekkəb dövlət məsələlərin həllində kömək etsin, bilikləriniz, qətiyyətiniz və məqsədyönlülüğünüz doğma xalqınızın rifahı naminə səmərəli fəaliyyətiniz üçün etibarlı təməl olsun, respublikanı yeni uğurlara və nailiyyətlərə doğru aparsın.

Bu əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, tükənməz həyatı qüvvə, ailə firavanlığı və gözəl əhvali-ruhiyyə arzu edirəm. Həmməsləklərinizin dəstəyi, dostlarınızın sədaqəti və yaxınlarınızın Sizi düzgün anlaması Sizə kömək etsin və gələcək uğurlarınızın rəhni olsun.

Dərin hörmətlə,

Əlişir USMANOV,
Beynəlxalq Qılıncqoyatma Federasiyasının prezidenti

Zati-aliləri, hörmətli İlham Heydər oğlu!
Sizi doğum gününüz münasibətilə Rusiya Federasiyası Müsəlmanları Ruhani İdarəsi, Rusiya Müftülər Şurası adından və şəxsən öz adımdan ürək-dən təbrik edir, Qadir Allaha dua edərək Sizə uzun ömür, möhkəm cansağlığı və xeyrixah təşəbbüsələrinizdə Tanrının yardımını diləyirəm.

Sizin ölçülüb-biçilmiş siyasətiniz, Azərbaycan Respublikasının konstitusiyasına əsaslanaraq qorunub saxlanmasında və bərqərar olmasında prinsipli mövqeyiniz sayəsində ölkəmiz mənəvi, intellektual və iqtisadi inkişaf yolunda inamla irəliləyir.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, mən Qadir Allahdan Sizə və Azərbaycandan olan bütün qardaşlarımıza əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.

Amin.

Hörmətlə və xoş dualarla,

Müfti şeyx Ravil QAYNUTDIN,
Rusiya Federasiyası Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin və Rusiya Müftülər Şurasının sədri, Rusiya Federasiyası Prezidenti yanında Dini Birliklərlə Qarşılıqlı Fəaliyyət Şurasının üzvü

Zati-aliləri!
Doğum gününüz münasibətilə "Mir" Dövlətlərarası Teleradio Şirkəti adından və şəxsən öz adımdan ən səmimi təbriklərimi qəbul edin.

İcazə verin, Sizə tükənməz enerji, möhkəm cansağlığı, firavanlıq və Azərbaycan Respublikasının inkişafı naminə bundan sonra da səmərəli fəaliyyət arzulayım.

Sizi əmin edirik ki, "Mir" Teleradio Şirkəti Azərbaycan Respublikasında baş verən yenilikləri və gündəlik həyatı bundan sonra da obyektiv və geniş işıqlandıracaq.

Ən xoş arzularla,

Radik BATIRŞIN,
"Mir" Dövlətlərarası Teleradio Şirkətinin sədri

Əziz İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz mübarək!

Bu əlamətdar gündə Sizə dostluğa və xeyrixah ənənələrə sədaqətinizə görə xüsusi minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Belə ənənələrdən biri də günə "Komsomolskaya Pravda" ilə birlikdə başlamışdır.

Sizə ən səmimi təbriklərimi yetirir, möhkəm cansağlığı, hər bir işinizdə uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,

Vladimir SUNQORKIN,
"Komsomolskaya Pravda" qəzetinin baş redaktoru

Baş nazir Novruz Məmmədovun sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin iclası keçirilib

Dekabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədovun sədrliyi ilə "Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il üçün iş planı"na uyğun olaraq Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasın gündəliyinə iki məsələ - "Azərbaycan Respublikasının 2019-2024-cü illər üzrə kibertəhlükəsizlik strategiyası"nın layihəsinin müzakirəsi" və "İctimai əhəmiyyətli qurumlarda Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının tətbiqi vəziyyəti barədə hesabat" daxil edilib. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş müasir Azərbaycan dövlətinin təməli dayaqlarının son 15 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan pragmatik siyasət sayəsində daha da möhkəmləndirildiyini vurğulayan Baş nazir Novruz Məmmədov ötən müddətdə ölkəmizin böyük inkişaf yolu keçdiyini qeyd edib. Baş nazir ölkə rəhbərinin müəyyən etdiyi strateji xəttə əsaslanaraq dayanıqlı inkişafın təmin olunması məqsədilə

adekvat addımların atıldığını, kompleks islahatların həyata keçirilməsi ilə makroiqtisadi sabitliyə nail olunduğunu, biznes və investisiya mühitinin xeyli yaxşılaşdırıldığını, sahibkarlığın inkişaf etdiyini, qeyri-neft ixracının artdığını xatırladı. Bütün bu uğurların əhalinin sosial rifahının yaxşılaşmasına təsir göstərdiyini diqqətə çatdıran Baş nazir Novruz Məmmədov regionun inkişaf etmiş ölkəsi olan Azərbaycanda yeni iqtisadi şəraitə uyğun həyata keçirilən rasional siyasətin, sistemli tədbirlərin qlobal risklərin neytrallaşdırılmasına imkan yaratdığına qərar verib.

Qarşıdan gələn yeni ildə ölkəmizdə sosial proqramların icrasının uğurla davam etdiriləcəyinə əminliyini bildiren Baş nazir müasir çağırışlara cavab verən layihələr üzərində işlərin daha da intensivləşdirilməsinin, xüsusən müzakirəyə çıxarılan kibertəhlükəsizlik strategiyasının beynəlxalq standartlara uyğun hazırlanmasının vacibliyini vurğulayıb. Novruz Məmmədov deyib ki, müasir dünya üçün ciddi təhdid olan kibercinayətkarlığın artması, BMT-nin hesabatına əsasən hər il 1.5 milyondan çox insanın internet vasitəsilə edilən

cinayətlərin qurbanı olması faktı dövlət idarəçiliyi, bank, nəqliyyat, milli təhlükəsizlik və digər sistemlərin təkmilləşdirilməsini, kibermüdafiə tədbirlərinin genişləndirilməsini zəruri edir.

Sonra gündəlikdə duran məsələlərə dair nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadənin və maliyyə naziri Samir Şerifovun məruzələri dinlənib.

Hər iki məsələ ətrafında müzakirələrdə müdafiə naziri Zakir Həsənov, Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Mədət Quliyev, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası İdarə Heyətinin sədri vəzifəsini icra edən İbrahim Alişov və başqaları çıxış ediblər.

Geniş fikir mübadiləsindən sonra qərar alınmış ki, nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadənin mövzu ilə bağlı məruzəsi nəzərə alınmaqla, "Azərbaycan Respublikasının 2019-2024-cü illər üzrə kibertəhlükəsizlik strategiyası"nın razılaşdırılmış layihəsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təsdiq edilməsi üçün təqdim olunsun.

İkinci məsələ üzrə isə qərar alınmış ki, maliyyə naziri Samir Şerifovun hesabat məruzəsi nəzərə alınmaqla, Maliyyə Nazirliyi və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası aidiyyəti təşkilatlarla birgə hesabata dair gələn məsələlərə bağlı zəruri tapşırıqları özündə ehs etdirən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin sərəncamının layihəsi hazırlansın.

İclasda yekun vuran Baş nazir Novruz Məmmədov tapşırıqların icrasına əlaqəli qurumların rəhbərlərinə müvafiq göstərişlər verib, qarşıdan gələn əlamətdar bayramlar - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə səmimi təbriklərini və xoş arzularını çatdırıb.

Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan təşkilatlarda 2018-ci ilin yekunlarına dair toplantılar keçirilib

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırığına əsasən qoşun növləri və qisimlərində, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmətlərində, birlik və birləşmələrdə, xüsusi təyinatlı hərbi təhsil müəssisələrində 2018-ci ilin yekunlarına dair toplantılar keçirilib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirlərdə məruzə edənlər il ərzində görülən işlərdən, qazanılan uğurlardan və 2019-cu ildə qarşıda duran vəzifələrdən danışıblar. Sonda müdafiə nazirinin müvafiq əmriləri ilə 2018-ci ildə döyüş hazırlığının yekunlarına görə xidmətdə fərqlənən hərbi qulluqçulara fəxri fərmanlar, qiymətli hədiyyələr və digər mükafatlar təqdim olunub.

Bakı Dövlət Universitetində Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü qeyd olunub

Bakı Dövlət Universitetində (BDU) 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə tədbir keçirilib. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə ulu öndər Heydər Əliyevin universitetin foyesində qoyulmuş büstü önünə gül dəstələri düzüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, BDU-nun rektoru vəzifəsini icra edən Firudin Qurbanov tədbir iştirakçılarına Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edib, ən xoş arzularını çatdırıb. F.Qurbanov bu əlamətdar tarixi qeyd olunmasında ümummilli lider Heydər Əliyevin xidmətlərindən danışıraq bildirib ki, ulu öndərin Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra müstəqil Azərbaycan

Respublikası dünya azərbaycanlıları ilə maraqlarının təminatçısı olduğunu bəyan edib, xaricdə

yaşayan azərbaycanlılarla məqsədyönlü iş aparılmağa başlanılıb. "Tariximiziz müasir mənəviyədə azərbaycanlıların həmrəyliyini müstəqil dövlətin quruculuğu ilə əlaqələndirmək tələb olunurdu. SSRİ dağılıdıqdan sonra

müstəqillik qazanan ölkələr müxtəlif yollarla sosial birliyi, həmrəyliyi təmin etdilər. Təcrübə göstərdi ki, Azərbaycan ən uğurlu yolu seçib. Ulu öndər Heydər Əliyevin səyləri nəticəsində azərbaycanlıların həmrəyliyi təmin olundu", - deyər F.Qurbanov bildirib.

F.Qurbanov BDU-nun 100 illik yubileyi ilə bağlı bir sıra tədbirlərin keçiriləcəyini də qeyd edib. O, birlik və həmrəylik sayəsində xalqımızın daha böyük qələbələrə nail olacağına əminliyini bildirib.

Daha sonra Milli Məclis Sədri'nin birinci müavini, professor Ziyafət Əsgərov Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü'nün tarixi əhəmiyyətindən, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası ətrafında six birləşmələrinin və bununla bağlı uğurlu dövlət siyasətindən danışıb. Ölkəmizdə son 15 ildə böyük inkişaf və tərəqqinin baş verdiyini, Azərbaycanın dünyada nüfuzunun getdikcə yüksəldiyini bildiren Z.Əsgərov bütün bu nailiyyətlərin Heydər Əliyev siyasətinin uğurla davam etdirilməsi nəticəsində əldə olduğunu bildirib.

Tarix fakültəsinin dekani, dosent Azad Rzayev isə bu əlamətdar bayramın dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsinə xüsusi roluna diqqət çəkib.

Sonda Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ilə əlaqədar hazırlanmış film nümayiş olub və tədbir BDU-nun özəfaliyyəti kollektivinin təqdimatında bədii hissə ilə yekunlaşıb.

Azərbaycan Prezidentinin 15 illik fəaliyyətinə işıq salan dəyərli nəşr

Bu günlərdə çapdan çıxmış "İlham Əliyev - On beş illik prezidentlik dövrünün uğur salnaməsi (2003-2018)" kitabı elmi ictimaiyyətin böyük marağına səbəb olub. AZƏRTAC filologiya elmləri doktoru, professor Cahangir Məmmədlinin kitabla bağlı qeydlərini təqdim edir.

birliyi platformasına söykənərək daxili ictimai-siyasi sabitliyi daha da möhkəmlətməmiş, əhəlinin təhlükəsizliyini, insanların əsas hüquq və azadlıqlarını, ölkənin əmin-amanlığını təmin etmiş, vətəndaşların rifah halının getdikcə yüksəlməsinə nail olmuşdur. Hazırda təhdüd etmədən söyləmək olar ki, daxili milli birlik və vətəndaş həmrəyliyi, hakimiyyətin yürütdüyü siyasətin geniş əhali tərəfindən dəstəklənməsi əsasında bərqərar olmuş möhkəm ictimai-siyasi sabitlik əmsalına görə Azərbaycan post-sovet məkanında birinci yerdə dayanır.

Sonrakı ayı-ayrı mövzuları əhatə edən mətlərlin hamısında milli inkişafımızda Prezident İlham Əliyevin xidmətləri xalqın yaddaşında iz salmış faktlarla təqdim olunur. Azərbaycanca demokratiyanın tam formalaşması prosesində medianın rolunu yüksək qiymətləndirən ölkə başçısının bu sahənin inkişafına göstərdiyi şəxsi qayğısı, iqtisadiyyatın dinamik inkişafına, qeyri-neft sektorunun, kənd təsərrüfatının dirçəldilməsinə istiqamətlənmiş fəaliyyəti, bu gün dünyanın təqdir etdiyi və bəzən hətta heyran qaldığı transmilli layihələrin reallaşma sürəti, ölkə əhalisinin sosial-mədəni həyatının yüksək göstəricilərlə təmin edilməsi, ordu quruculuğundakı misilsiz uğurlar, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsinə yönələn tədbirlər planı, şəhid ailələrinə, müharibə veteranlarına dövlət qayğısı və digər bu kimi mühüm sahələri əks etdirən hər bir istiqamətə bağlı mətlərlər İlham Əliyevin 15 illik prezidentlik dövrünün ən böyük uğurları kimi oxucuya çatdırılır.

Əlbəttə, müasir KİV sisteminin, informasiya texnologiyasının görünməmiş inqilabi inkişafı nəticəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin xidmətləri hər gün cəmiyyətə çatdırılır. Televiziyanın müasir vizual imkanları bu xidməti maraqlı görüntülərlə tamaşaçıya təqdim edir. Milli mətbuatımız bu xidmətin bütün parametrlərini analitik publisistika ilə qələmə alır. Lakin səmimiyyətlə etiraf edək ki, kitabın bu sahədəki rolunu heç nə ilə əvəz etmək olmur. Bir tərəfdən, əgər kitab ilk dəfə səmadən gəlibsə, səmimiyyətlə Allahın yer üzünə, xilqətə bəxş etdiyi bir nemət kimi müqəddəsdirsə, onda elə "kitab" sözünün özü də müqəddəslik semantikasını ehtiva edir. Digər tərəfdən, bin illərdən bəri qorunub saxlanılan və bu gün müqəddəsliyi ilə hər kəsin karnına gələcək kitab bütün informasiya vasitələrinin uzunömürlüdür. Məsələn, "İlham Əliyev - On beş illik prezidentlik dövrünün uğur salnaməsi (2003-2018)" kitabı neinki bugünkü nəsil üçün, bəlkə daha çox gələcək nəsillərə bir hədiyyədir.

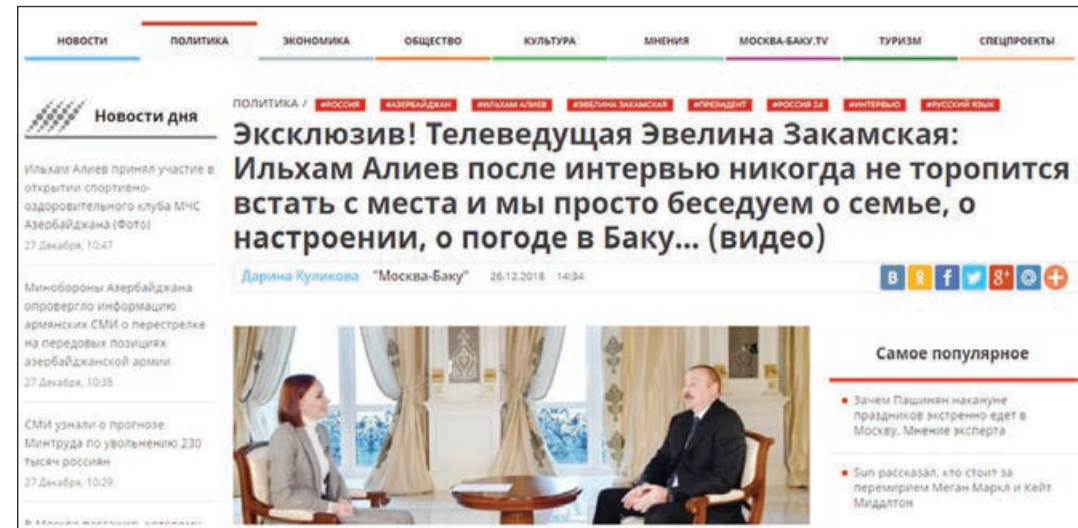
Müəlliflər kitabın adındakı "salname" sözünü nəhaqdan işlətməyiblər. Salname bir kitab formatı, realiaqlı qeydə əlilb gələcəyə aparan qədim əlyazma formatı kimi özü də tarixi yaddaş anlarına girir. Haqqında söz açdığımız kitab, yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, həm də realiaqlı dəqiq əks etdirən fotoşəkillərlə zəngindir. Bu fotoşəkillər İlham Əliyevin kimi fəaliyyətinin vizual görüntüdür. Tərtibçi müəlliflər onları mətnə uyğun o qədər dəqiq seçiblər ki, mətn və foto sinxronu müasirliyin heyratəmiz faktı kimi diqqəti cəlb edir. Bu fotoşəkillər İlham Əliyevin ölkə daxilində və ölkə xaricindəki görüşlərinin dolğun ifadəsi kimi 15 illik prezidentlik dövrünün "uğur salnaməsi"ni tamamlayır. Bu fotoşəkillər Azərbaycanın, Bakımızın, regionlarımızın inkişafını poliqrafik yolla əbədiləşdirən vizual faktlar kimi qiymətlidir.

Kitab bütün parametrləri, o cümlədən poliqratik icrası ilə diqqət çəkir. "Zərdabi LTD" MMC nəşriyyatının məsluq olan bu kitab özü-özülündə həm də ölkəmizdə poliqrafiyasının nə dərəcədə inkişaf etdiyinə əyani sübutdur. Nəşir poliqratik icrasının özündə də Azərbaycanca və onun Prezidentinə böyük sevgi və ehtiram duyulur.

Sonda kitabın daha bir keyfiyyəti qeyd etmək istərdik: "İlham Əliyev - On beş illik prezidentlik dövrünün uğur salnaməsi (2003-2018)" kitabı hələlik iki dilə - Azərbaycanca və rus dilində nəşr olunub. Kitabın ingilis və ərəb dillərində də nəşri hazırlanır. Bu, çox vacib bir faktır. Çünki İlham Əliyevin Prezident kimi fəaliyyət göstərdiyi on beş ildə Azərbaycan dünya arenasında öz yerini daha da möhkəmləndirib və tanınıb. Bu kitab dünyanın bizim Prezidentimizin xalq üçün, Vətən üçün göstərdiyi xidmətləri daha yaxından tanış olmağı üçün çox dəyərli mənbədir.

"İlham Əliyev gələcəyə inamla baxır"

"Rossiya 24" kanalında "Mneniye" programının müəllifi və aparıcısı Evelina Zakamskaya "Moskva-Baki" portalının müxbirinə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə söhbətdən, onun ailəsi ilə çoxillik dostluğundan və Yeni il ərəfəsində Bakımın gələcəyindən bəhs etmişdir. Xatırladığı ki, Bakıda dünyaya gələn Evelina Azərbaycan paytaxtını həmişə səmimi sözlərlə xatırlayır.

- Siz Azərbaycan Prezidentinin beşinci dəfə müsahibə aldınız. Söhbətiniz necə keçdi? İlham Əliyev sizin ilk görüşünüzdən sonra dəyişibmi?

- Budəfəki görüşümüzün əvvəlində Prezident qeyd etdi ki, biz artıq on ildir tanışıq. Mən ondan ilk müsahibəni məhz 2009-cu ildə götürmüşdüm. Mənə çox xoş idi ki, İlham Heydər oğlu buna diqqət yetirdi (gülümsəyir). Həm zahirən, həm də ünsiyyət baxımından o, heç dəyişməyib. O, həmişə müsahibəyə ciddi və işgüzar tərzdə yanaşır. Axi, bu müsahibə bütün bir ölkənin taleyüklü məsələləri və onun dünya arenasında mövqeyi ilə bağlıdır.

- Kadr arxasında nədən söhbət etdiniz?

- Deməliyəm ki, çəkilmiş başa çatmasından sonra İlham Heydər oğlu yerindən qalmaqta tələsmir və biz sadəcə şəxsi və müccərə mövzular ətrafında söhbət edirik. Ailə, əhvali-ruhiyyə, Bakımın havası haqqında...
- İlham Heydər oğlu sizə öz ailsindən bəhs etdi?

- Bəli, az. Onun ümumi əhvali-ruhiyyəsinə söz düşdükdə, mənə aydın oldu ki, dövlət başçısı kimi şəxsi və ictimai məsələlər onun üçün bir vaxtda təşkil edir. Ölkədə baş verənlər onun şəxsi həyatında da təzahürünü tapır. Bu dəfə mənə elə gəldi ki, Prezident çox sakit və özünəinamlıdır. Onda gələcəyə inam var və əmindir ki, bu gün Azərbaycan bütün işlər düzgün istiqamətdə davam edir. Dövlət başçısı bir an belə tələddir etməsə, mən, həmin ölkənin bütün vətəndaşları üçün çox mühüm əlamətdir.

- Siz Prezidentin ailəsi ilə tanışsınız?

- Bəli, lakin təkə onlar deyil... Ən başlıca aspekt, Prezidentin də söylədiyi kimi, ölkələrimiz arasında dil əngəlinin olmamasıdır. Bu gün Azərbaycanca bütün işlər düzgün istiqamətdə davam edir. Dövlət başçısı bir an belə tələddir etməsə, mən, həmin ölkənin bütün vətəndaşları üçün çox mühüm əlamətdir. Dünyanın ən geniş yayılmış

dillərindən biri və beynəlxalq ünsiyyət vasitəsi olan rus dilini bilmək təhsil, mədəniyyət və elm məkanını genişləndirə bilər. Qeyri-neft sektorunda iştirak etmək üçün əhvali-ruhiyyəyə diqqət yetirməlidir.

- Prezident Azərbaycanca ilin yekunlarından ətraflı bəhs etdi...

- Yəqin ki, bu il əldə olunan ən əsas nəticələrdən biri Azərbaycan iqtisadiyyatının neft əmilindən asılılığının ardicil şəkildə azaldılması və onun şəxələndirilməsidir. O, müəyyən nəticələrin əldə olunduğu və real addımların atıldığı bir sıra inkişaf edən sahələri ayrıca qeyd etdi. Azərbaycan bir neçə il əvvəl seçdiyi yolla irəliləməkdə davam edir və seçilmiş bu xəttə sadiqdir. Bu gün dünya neft bazarında baş verən hadisələr göstərir ki, bu, doğru seçimdir. Qeyri-neft sektorunun inkişafı sahəsində, xüsusən kiçik və orta sahibkarlığın dəstəklənməsində ölkəmizin diqqəti yenidən Rusiya və Avrasiya İqtisadi Birliyi ilə əməkdaşlıq məkanına yönəlib.

- Prezidentlə müsahibələrinizin birində fəslat rəngində on seçmişdiniz. Bu dəfə isə daha açıq rəngli geyimdə idiniz. Siz daha ciddi görünmək istəyirdiniz?

- Yox, hər şey çox sadədir. Bu mənim şaxdüzümüm ilə bağlıdır, o vaxtlar saçları uzun idi və həmin rəng onlara yumşaq və romantik gəlar qatırdı. Həmin müsahibə 9 may ərəfəsində, bahar fəslində və ona uyğun əhvali-ruhiyyəyə götürülmüşdü. İndi saçları qısa - ənənəvi kare şaxdüzümü. Yeri gəlmişkən, Prezident də buna diqqət yetirdi və dedi ki, mən ilk dəfə gördüyümdə də şaxdüzümüm belə idi. Geyim tərzim qış mövsümü və buna uyğun əhvali-ruhiyyəyə

ilə əlaqədardır. Hər halda, komplimentlər keçən dəfəkindən az olmadı. Çox xoşdur ki, Azərbaycan qadınların xoşuna gələcək komplimentlər söyləyən nəzakətli kişilərə həmişə rast gəlmək olur.

- Siz Bakıdan bu günlərdə qayıtmısınız. Orada bayramqabağı ab-hava necədir? Paytaxtda gəzintiyyə çıxdınız?

- Bu səfər bizim çəkiliş qrupu üçün xüsusi səmimi şəraitdə keçdi. Azərbaycanca həmişə bizi çox səmimi qarşılayırlar. Bu, artıq ənənə halını alıb. Bu dəfə Prezident Administrasiyası ilə kadr arxasında ünsiyyət vaxtı biz artıq bir ailə olduğumuzu söyləyirdik. Bu, mənim üçün çox əzizdir, çünki Bakı mənim doğma şəhərimdir və oraya getməyi çox sevirəm. Hər dəfə gəldiyimdə, sürücdən xahiş edirəm ki, Çapayev - İndiki Təbriz küçəsində mənim yaşadığım evin yaxınlığından keçsin. İndi həmin ev yoxdur, onun yerində böyük çoxmərtəbəli yeni binə tikilib, lakin ətrafında köhnə evlər qalır. Ona görə də doğma yerləri asanlıqla tanıyıram.

Moskvadan isti olmasına və bəzən yağış yağmasına baxmayaraq, Bakıda Yeni il əhvali-ruhiyyəsi çox yüksəkdir. Bakımın işıqlı səması qarın yoxluğunu hiss etdirmir. Küçələr gözəl bəzədilib, şəhər bayramı qarşılaşmağa hazırlaşır. Azərbaycan Şaxta babasının olması məni çox sevindirir. Bu, Santa-Klaus deyil, məhz Şaxta-Kabudur. O, eynilə mənim uşaqlıq illərimdə olduğu kimidir! Mən bütün bakılılara, Azərbaycanın hər bir vətəndaşına xoşbəxt Yeni il arzulayıram!

AZƏRTAC

ayın yekunları onu deməyə əsas verir ki, 2018-ci il ən uğurlu inkişaf ili kimi Azərbaycan tarixinə yazılacaq.

Azərbaycan iqtisadiyyatının transformasiyası prosesi bitir

Cənab İlham Əliyev qarşından gələn 2019-cu il də dəyərləndirib. Azərbaycanın sosial-iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə uğur qazanacağını vurğulayan dövlət başçısı bildirib ki, həyata keçirilən islahatların xeyli hissəsi özünlə gələn il göstəracək. Çünki artıq Azərbaycan iqtisadiyyatının transformasiyası prosesi bitir və iqtisadi inkişaf cəhətdən bütün planlar reallaşdırılacaq. 2019-cu ildə də Azərbaycan beynəlxalq nəqliyyat mərkəzinə çevirmək üçün mühüm addımlar atılacaq. Həmişə olduğu kimi, bütün sosial proqramlar həyata keçiriləcək.

Bir sözlə, strateji həvəslə, dözümlü, səbir və öz inkişafına diqqət Azərbaycanın 2019-cu ildəki seçimidir. Tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayın Azərbaycan İlham Əliyevin yeni inkişaf konsepsiyası ilə daha böyük zəfərlərə doğru inamla addımlamaqdadır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

İnamlı, davamlı, təhlükəsiz inkişaf

Əvvəli 1-ci səh.

Digər tərəfdən Azərbaycan yeganə ölkədir ki, həm Şimal-Cənub, həm də Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin layihələrinin hər ikisində iştirak edir. Bu layihələrə qoşulan ölkələrin sayı ildən-ilə artır. Son illərdə bu layihələr istiqamətində Azərbaycanın ən müasir nəqliyyat infrastrukturuna - dəmir yolu, dəniz daşımalara, aviadaşımalara, 6 beynəlxalq aeroport, avtomobil yolları yaradılıb.

Bu iqtisadiyyata 10 milyard dollar investisiya cəlb edilib

Azərbaycan dövlətinin möhkəm əsaslar üzərində qurulduğunu, 15 il ərzində milli dəyərlərimizlə bağlı çox ciddi siyasət aparıldığını vurğulayan İlham Əliyev 2018-ci ilin düşərləli olduğunu da diqqətə çatdırıb.

Çünki bu iqtisadiyyata 10 milyard dollar investisiya cəlb edilib. On bir ayın yekunlarına görə, Azərbaycanın qeyri-neft sənayesində 9 faizdən çox artım var. İnflyasiya 2 faizdən bir qədər çox olub, əhalinin gəlirləri 9 faizdən çox artıb, valyuta ehtiyatları xarici bordan demək olar ki, 5 dəfə artıqdır. Yeni, lazımlı gələrsə, Azərbaycan bir il ərzində xarici borcunu ödəyə bilər.

Sosial sahəyə gəlməyə, bu 16 minə qədər məcburi köçkün ailəsi yeni evlər və mənzillərə təmin olunub. Təxminən 30 minə yaxın insan, yeni, cəmiyyətin daha çox ehtiyacı olan hissəsindən nümayəndələri üçün il ərzində kiçik şəhər tikilib.

İlin əvvəlində 2018-ci ilin sürətli inkişafı ilə olacağını söyləyən İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasi-iqtisadi islahatların bəhrəsi göz önündədir. Son 11

arasında Avropa Oyunlarının bir növbədir. Səlahiyyətli orqanlar bu tədbirə də ciddi hazırlaşır. Qazanılmış təcrübə deməyə əsas verir ki, bu mühüm idman tədbiri də yüksək səviyyədə təşkil olunacaq. Gələn il paytaxtımız ilk dəfə olaraq UEFA Avropa Liqasının final görüşünə evsahibliyi edəcək. Belə bir matçın Bakıda keçirilməsinə nail olmaq o qədər də asan məsələ deyil. Bir çox şəhərlər bu istiqamətdə mübarizə aparır. Məhz ölkəmizin ümumi inkişafı, yaradılmış infrastruktur, idman obyektləri, Olimpiya stadionunun istifadəyə verilməsi, müasir hotellərin inşası, təhlükəsizliyin təmin olunması, xalqımızın qonaqpərvərliyi və digər amillər bu qərarın verilməsinə həlledici rol oynamışdır.

Allahverdi MEHDİYEV, "Azərbaycan"

Prezidentdən idmançılara Yeni il hədiyyəsi

Əvvəli 1-ci səh.

Eyni zamanda nazirliyin fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq səmimi müəyyənləmə, dağadırma, beşnövçülük və çoxnövçülük kimi idman növlərinin inkişafına şərait yaranacaq.

Ümumiyyətlə, ölkədə idmanın inkişafı istiqamətində görülən işlər hər cür tədqiqə layiqdir. Dövlət rəhbərliyinin daim diqqət mərkəzində saxladığı bu sahədə əldə olunan uğurlar ürəkəçandır. İdmançılarımız hər il beynəlxalq turnirlərdən zəfərlə qayıdılar. Onların başa çatmaqda olan

2018-ci ildəki çıxışları da bu baxımdan istisna olmasın. İlin əvvəlindən bəri ölkədə 225 yerli, 58 beynəlxalq turnir keçirilmişdir. Eləcə də idmanın müxtəlif növləri üzrə milli komandalarımız 236 beynəlxalq turnirə qatılmışdır. Azərbaycan atletləri dünya və Avropa çempionatlarında, kubok yarışlarında və digər beynəlxalq turnirlərdə 753 medal əldə etmişlər. Medallardan 263-ü qızıl, 230-u gümüş, 260-i bürüncdür.

İl ərzində ən böyük uğura imzayı yeniyetmə idmançılarımız atmışlar. Argentinanın paytaxtı Buenos-Ayresdə keçirilmiş Yeniyetmələrin III

Yay Olimpiya Oyunlarında 17 idmançıdan ibarət Azərbaycan milli komandası 6 medal (2 qızıl, 1 gümüş, 3 bürünc) qazanmışdır. Cüdoçu Vüqar Talıbov (66 kq) və sərbəst güləşçi Turan Bayramov (65 kq) oyunların çempionu olmuşlar. Ağır atlet Tərxəman Babayev (85 kq) ölkəmizin aktivinə Olimpiyadan gümüş medalını yazdırmışdır. Milli komandamızın bürünc medalları isə təmandonçu Cavad Ağayev (63 kq), güləşçi Şahane Nazərova (43 kq) və boksçu Nurlan Səferov (60 kq) qazanmışlar. Başqa bir təmsilçimiz - bədii gimnast Yelizaveta Luzan Olimpiadada qarışıq komandanın

tərkibində çıxış etmiş və qızıl medal sahibi olmuşdur. Lakin BOK-un qərarına uyğun olaraq, bu medal milli komandamızın hesabına yazılmamış və qarışıq komandalının aktivinə əlavə edilməmişdir.

Təbii ki, idmançılarımız qazanılmış uğurlarla kifayətlənə bilməzlər. Onları gələnlərin mötəbər yarışlar gözləyir. Təmsilçilərimiz qarşından gələn mübarizəyə indidən hazırlaşsınlar.

Eyni zamanda ölkəmiz beynəlxalq idman tədbirlərini təşkil etmək ənənəsini davam etdirir. Gələn il Bakıda Avropa Gənclər Olimpiya Festivalı keçiriləcək. Bu, gənclər

Ədliyyə fəaliyyəti dövlət başçısının tapşırıqlarına uyğun təkmilləşir

Ümummilli lider Heydər Əliyevin dövlət inkişafı kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan ədliyyəsinin inkişafı üzrə müxtəlif islahatlar aparılır. Son illər ədliyyə sisteminin müasirləşdirilməsinə xüsusi diqqət və önəm qərarlar qəbul olunub, bir çox nailiyyətlər əldə edilmişdir.

Ədliyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, ədliyyə sahəsində islahatların davamlılığını təmin etmək məqsədilə dövlət başçısının 2018-ci il 18 dekabr tarixli sərəncamı ilə "Azərbaycan ədliyyəsinin inkişafına dair 2019-2023-cü illər üçün Dövlət Proqramı" təsdiq olunub.

Dekabrın 27-də ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilmiş nazirliyin kollegiya iclasında dövlət proqramının icrası ilə bağlı qarşıda duran vəzifələr müzakirə olunub.

Kollegiyada çıxış edən nazir müstəsna əhəmiyyətə malik olan dövlət proqramının Prezidentimizin ədliyyə sistemində böyük diqqət və qayğısının nəvbəti təzahürü olduğunu vurğulayıb. Proqramın bu il 100 illiyini qeyd etdiyimiz Azərbaycan ədliyyəsinin gələcək inkişafında "Yol xəritəsi" olmaqla ədliyyə orqanlarının və məhkəmələrin işinin müasir tələblərə uyğun təşkilinə, əhaliyə yüksəkkeyfiyyətli hüquqi xidmətlərin göstərilməsinə, bu orqanlara müraciət imkanlarının asanlaşdırılmasına və vətəndaşların hüquqlarının daha etibarlı müdafiəsinə xüsusi diqqət qeyd olunub.

Iclasda dövlət proqramı ilə Ədliyyə Nazirliyinin üzünə qoyulan vəzifələrin, o cümlədən işin müasirləşdirilməsi məqsədilə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, innovativ texnologiyaların və elektron sistemlərin geniş tətbiqi, şəffaflığın artırılması ilə bağlı və digər tədbirlərin vaxtında və müştəkilik icrasının təşkilinə dair konkret tapşırıqlar verilib.

Kollegiyada nazirliyin əsas fəaliyyət istiqamətləri üzrə cari ildə görülmüş işlər müzakirə olunub.

Bildirilib ki, dövlət başçısının "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan etdiyi 2018-ci il cümhuriyyətimizin, həmçinin Azərbaycan ədliyyəsinin 100 illiyi ilə əlaqədar olaraq, bu münasibətlə nəzərə alınaraq, o cümlədən "Azərbaycan ədliyyəsinin bir əsrlik inkişaf yolu" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib, ədliyyənin tarixi və müasir fəaliyyətindən bəhs edən "Azərbaycan ədliyyəsi" adlı xüsusi kitab və film, digər nəşrlər və maarifləndirici vasitələr hazırlanıb.

Iclasda ədliyyə fəaliyyətində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi ilə bağlı görülən tədbirlər qeyd olunaraq dövlət başçısının qanunvericilik təşəbbüsü ilə qəbul edilmiş "Notariat haqqında" qanuna edilən əsas dəyişikliklərin daha müasir texnologiyaların və innovasiyaların tətbiqinə geniş imkan yaratdığı vurğulanıb. Bu məqsədlə sayar notariat qantası, elektron ədliyyə köşkü və mobil notariat qovluğu hazırlanıb və dekabrın 21-də Binəqədi Rayon Məhkəməsinin açılışı zamanı Azərbaycan Prezidentinə nümayiş etdirilib.

Kollegiyada dövlət başçısının cəza siyasətinin humanistləşdirilməsinə dair 2017-ci il 10 fevral tarixli sərəncamının icrası üzrə görülmüş işlərə toxunularaq azadlıqdan məhrum etməyə alternativ, o cümlədən azadlıq məhdudlaşdırılması cəzasının icrasında elektron qolbaqların tətbiqi daim genişləndirilərək artıq 500-dən çox məhkuma tətbiq edilib, ictimai işlər növündə cəzanın icrasında

müsbət dönüşə nail olunduğu və təsiri nəzərə alınaraq geniş tətbiqi vurğulanıb. Həmçinin mübahisələrin məhkəmədən-kənar alternativ həlli üsulu olan mediya-siya institutunun yaradılması üzrə görülən tədbirlər, o cümlədən bu sahədə Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq, qanunvericiliyin bununla bağlı dəyişikliklərin edilməsinə dair layihələrin hazırlanması barədə məlumat verilib, habelə məhkəmə qərarlarının icrasının yaxşılaşdırılması, o cümlədən normativ bazanın təkmilləşdirilməsi məqsədilə bu sahəni tənzimləyən İcra Məcəlləsinin layihəsinin hazırlanması diqqətə çatdırılıb.

Eyni zamanda, Açıq Hökumətin təşviqinə dair Milli Fəaliyyət Planının icrasına çərçivəsində ədliyyə fəaliyyətində şəffaflığın təmin edilməsi, ictimai iştiraklığının təbliği, elektron xidmətlərin dairəsinin artırılması, vətəndaş məmnunluğunun yüksəldilməsi üzrə görülən işlərə diqqət ayrılıb, nazirliyin beynəlxalq hüquqi əməkdaşlığın genişləndirilməsinə toxunularaq cari ildə bir sıra xarici dövlətlərin ədliyyə nazirliklərinin ölkəmizə səfərlərinin və imzalanmış sənədlərin qarşılıqlı fəaliyyətin inkişafına töhfə verildiyi vurğulanıb.

Bununla yanaşı, kollegiyada qarşıda duran vəzifələr müzakirə olunaraq növbəti ildə prioritet istiqamətlər üzrə görülən tədbirlər müəyyənləşdirilib, o cümlədən "elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiqinin sürətləndirilməsi, əhəlinin elektron normativ bazalara əlçatanlığının yaxşılaşdırılması, elektron sənəd dövriyyəsinin genişləndirilməsi, cəzaların icrası, tibb və ekspertiza sahələrində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər dair və digər konkret tapşırıqlar verilib.

Sonda ədliyyə fəaliyyətinin tənzimləyən bəzi normativ hüquqi akt layihələrinə baxılıb, bir sıra qeyri-kommerciyalı hüquqi şəxslər dövlət qeydiyyatına alınıb.

"İlin peşəkar gənci" fəxri adına layiq görülənlər təltif ediləblər

Dekabrın 27-də Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında (AHİK) 2018-ci ilin nəticələrinə görə "ilin peşəkar gənci" fəxri adına layiq görülən gənclərin təltif edilməsi mərasimi keçirilib. Eyni zamanda, 2007-ci ilin ölkədə "Gənclər ili" elan edilməsi, "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı"nın qəbul olunması, Bakıda gənclər siyasəti ilə bağlı birinci qlobal forumun və digər mühüm tədbirlərin keçirilməsi Prezident İlham Əliyevin gənclər siyasətinə nə qədər böyük önəm verdiyini ortaya qoydu. Bu gün Azərbaycan gəncləri yeni, müasir və müstəqil ölkənin qurulmasında fəal iştirak edirlər.

AHIK sədri vurğulayıb ki, gələcəyimizin etibarlı təminatı peşəkar kadrların yetişdirilməsindən, gənclərin aparıcı qüvvəyə çevrilməsindən çox asılıdır. Məhz bu reallığı nəzərə alaraq AHIK bütün üzv təşkilatları ilə birgə dövlətin gənclər siyasətini

na uyğun olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirir. AHİK-in "Kadr siyasəti Konsepsiyası"nda gənc mütəxəssislərə ehtiyacı ödəmək üçün sahə həmkarlar ititfaqları komitələri qarşısında vəzifələr qoyulub. Artıq bir neçə ildir ki, həmkarlar ititfaqlarının Gənclər Şuraları fəaliyyət göstərir, gənclilər fəaliyyət bəy-nəlxalq təşkilatların toplantılarına dəvət olunurlar. Onlar Yaponiya, İtaliya, Rusiya, Litva, Türkiyə və digər ölkələrdə gənclərin problemlərinə həsr olunmuş tədbirlərdə yaxından iştirak edirlər.

Səttar Möhbəliyev bildirib ki, hazırda respublikamızda həmkarlar ititfaqları üzvlərinin 35 yaşınadək gənclər təşkil edir. Belə böyük bir qüvvənin təşkilatın işində yaxından iştirakı vacib məsələlərdən biridir. Həmkarlar ititfaqları mövcud struktur çərçivəsində gənclərin fəaliyyətini təmin etməyə, rəhbər orqanlarda təmsil olunmalarına şərait yaratmağa, işləyən və təhsil alan gənclərin hüquq və mənafelerinin

qorunmasına çalışırlar. Bu məqsədlə bağlanan bütün sənəd və kollektiv müqavilələrə gənclərə əlaqədar müvafiq bölmə və öhdəliklər daxil edilib. Gənclərin məşğulluğu, asudə vaxtlarının səmərəli təşkilinə və digər bu kimi məsələlər ön plana çəkilir. Müntəzəm olaraq elmi-praktik konfranslar, seminarlar təşkil edilir. Şübhəsiz ki, hər bir dövlətin gənclərə yanaşması gələcəyə olan münasibətdir. Bütün bunları nəzərə alaraq gənc nəslin müxtəlif sənət növlərinə, peşələrə və əmək fəaliyyətinə marağının artırılması, bacarıqlarının respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafına səfərbər edilməsi və həmkarlar ititfaqları üzvlüyünə motivasiyasının gücləndirilməsi məqsədilə AHİK İcraiyyə Komitəsi 2015-ci ildə əməkdaşlıq və ictimai fəaliyyətdə xüsusi nailiyyətlər əldə etmiş gənclər üçün "ilin peşəkar gənci" fəxri adının təsis edilməsi haqqında qərar qəbul edib.

Sonra fəxri adlara layiq görülən gənclər təltif ediləblər.

Milli Televiziya və Radio Şurasının növbəti iclası keçirilib

Dekabrın 27-də Milli Televiziya və Radio Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Şuradan AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda "Türkel TV" MMC-yə regional televiziya yayımı üçün (Tovuz rayonu) verilmiş lisenziyanın qüvvəsinə çemiyətini rəsmi müraciət əsasında xitam verilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Eyni zamanda, iclasda hüquqi şəxsin yenidən təşkil edilməsi ilə əlaqədar olaraq "REGION TV" MMC-yə ümumrespublika televiziya yayımı üçün verilmiş 2014-cü il 14 mart tarixli və "Türkel TV" MMC-yə ümumrespublika televiziya yayımı (Xəbər) üçün verilmiş 2017-ci il 27 dekabr tarixli lisenziyaların "ARB 24" MMC-nin adına rəsmiləşdirilməsi barədə qərar qəbul olunub.

On bir ayda hər bir şəhər sakini ayda 177,1 manatlıq müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə edib

Bu ilin yanvar-noyabr aylarında Bakı əhalisinə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,9 faiz artaraq 4806,8 milyon manat olub.

Bakı Şəhər Statistika İdarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 2942,2 milyon manatlıq xidmət göstərilib ki, bu da xidmətin ümumi dəyərinin 61,2 faizini təşkil edib.

Qeyri-dövlət sektorunda əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 5,0 faiz artaraq 3875,3 milyon manat olub. 2018-ci ilin yanvar-noyabr ayları ərzində hər bir şəhər sakini orta hesabla ayda 177,1 manatlıq və ya öten ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 6,9 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə edib.

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin 2019-cu ilin yanvar ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəli

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı	Qəbul günü	Qəbulun keçirildiyi şəhər	Öhtə olunan şəhər və rayonlar
Fikrət Məmmədov Ədliyyə naziri	07	Ağdaş	Ağdaş, Yevlax, Ucar
Hicran Hüseynova Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri	16	Ağdam	Ağdam, Tərtər, Bərdə, Ağcabədi, Beyləqan, Xocavənd, Laçın
Arzu Rəhimov Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi	17	Hacıqabul	Hacıqabul, Şirvan, Salyan, Neftçala, Sabirabad, Saatlı, Kürdəmir
Zakir Qaralov baş prokuror	18	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı, Ağsu, Kürdəmir, Göyçay
Azad Rəhimov gənclər və idman naziri	18	Abşeron	Abşeron, Sumqayıt, Xızı, Qobustan, Şamaxı
Şahin Mustafayev iqtisadiyyat naziri	18	Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz
Ramin Quluzadə məniyyəti, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri	18	Xızı	Xızı, Sumqayıt, Abşeron, Qubadlı, Zəngilan, Şuşa
Ceyhan Bayramov təhsil naziri	18	Neftçala	Neftçala, Şirvan, Salyan, Hacıqabul, Biləsuvar, Cəbrayıl
Rövşən Rzayev Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri	18	İmişli	İmişli, Biləsuvar, Saatlı, Sabirabad
Mikayıl Cəbraylov vergilər naziri	22	Beyləqan	Beyləqan, Füzuli, İmişli, Ağcabədi, Laçın, Xocavənd
Mübariz Qurbanlı Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri	22	Siyəzən	Siyəzən, Şabran, Quba, Qusar, Xaçmaz
Muxtar Babayev ekologiya və təbii sərvətlər naziri	25	Biləsuvar	Biləsuvar, Cəlilabad, Salyan, Neftçala, Cəbrayıl
Sahil Babayev əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri	25	Neftçala	Neftçala, Salyan, Biləsuvar, Cəlilabad, Cəbrayıl
Kəmaləddin Heydər fövqəladə hallar naziri	25	Gəncə	Gəncə, Göygöl, Daşkəsən, Samux, Gədəbəy
İnam Kərimov kənd təsərrüfatı naziri	25	Xaçmaz	Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran, Siyəzən
Əbülfəz Qarayev mədəniyyət naziri	25	Xızı	Xızı, Sumqayıt, Abşeron, Qubadlı, Zəngilan, Şuşa
Oqtay Şirəliyev sahiyyə naziri	25	İmişli	İmişli, Beyləqan, Saatlı, Sabirabad
Kərim Həsənov Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin sədri	25	Qobustan	Qobustan, Şamaxı, Ağsu, Hacıqabul
Məleykə Abbaszadə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorları Şurasının sədri	25	Şirvan	Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala, Sabirabad, Saatlı
Səfər Mehdiyev Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri	26	Şirvan	Şirvan, Sabirabad, Saatlı, İmişli, Beyləqan

Qeyd: Vətəndaşların qaldıracağı məsələlər qəbulu keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərinə aid olmalıdır.

Yerevan Xankəndidə qiyam hazırlayır

Paşinyan-separatçı rejim qarşısında dərinləşir

Əvvəlki 1-ci səh.

Ziddiyyət daha da kəskinləşir

Paşinyan hesab edir ki, Bako Saakyan onun hakimiyyəti üçün təhdid mənbələrindən biridir. Çünki separatçıların lideri birbaşa sabiq prezident Serj Sarkisyanı yaxın kimi tanıyır. Məhz bu vəziyyətdə Qarabağ erməniləri ilə Ermənistan erməniləri arasında ziddiyyət dərinləşir. Görünən budur ki, Paşinyan Qarabağ separatçılarına diz çökdürmək üçün güc amilindən belə istifadəyə hazırdır. Artıq Ermənistanda sosial şəbəkələrdə yer alan xəbərlərdə Xankəndini etiraz dalğasının bürüdüüyü bildirilir. Qeyd olunur ki, artıq bir neçə gündür şəhərin mərkəzi küçələrində müxtəlif təbəqələrdən olan əhalinin iştirakı ilə mitinqlər, etiraz aksiyaları və yürüşlər keçirilir.

Rəsmi Yerevan müxtəlif bəhanələrlə xüsusi təyinatlı dəstələri Xankəndiyə göndərsə də, görülən tədbirlər Ermənistan ictimaiyyətinin gəzəlidir. Xəbərlərdə qeyd edilir ki, görünür, Nikol Paşinyan Yerevanda nail olduğu məqsədə burada da çatmaq və Sarkisyan-Koçaryan koalisiyasını hakimiyyətdən bərdəlik uzaqlaşdırmaq fikrindədir.

Separatçılar Koçaryanın azad edilməsini tələb edirlər

Xankəndi şəhərində etiraz edən sabiq prezident Robert Koçaryanın həbsinə də qarşıdır. Etirazçılar Koçaryanın azad edilməsini tələb edirlər. Separatçılar Koçaryanı qəhrəman elan edərək Yerevana yürüş də planlaşdırıblar.

Separatçılardan aldığı dəstəyə arxalanan və konstitusiyaya quruluşunu devirməkdə təqsirləndirilən Koçaryanı isə yenidən həbs edilməsi ilə bağlı Kassasiya Məhkəməsinə şikayət verərək sərbəst buraxılmasını tələb edib.

Qeyd edək ki, 2008-ci ilin martın 1-də ölkədə keçirilən etiraz aksiyalarının dağıdılması zamanı 10 nəfərin ölümü və Ermənistanın konstitusiyaya quruluşunu devirmək cəhdi ilə əlaqədar açılan cinayət işi çərçivəsində ittiham olunan Robert Koçaryan iyulda saxlanılsa da, apelyasiya şikayətindən sonra azad edildi. 15 noyabrda isə Ermənistanın Kassasiya Məhkəməsi onun işi üzrə apelyasiya qərarının ləğvi və sabiq prezidentin təkrar həbsi ilə bağlı prokuror-

luğun şikayətini qismən təmin edərək işi yenidən apelyasiya məhkəməsinə göndərib. 27 noyabrdan etibarən baş prokuror Artur Davtyan da daxil olmaqla, 6 prokurorun iştirakı ilə işə baxılıb.

Davtyan bildirib ki, Koçaryan 2008-ci ildə Yerevanda baş verən dövlət terrorunu ideya müəllifidir və təcili şəkildə azadlıqdan məhrum olunmalıdır. Nəhayət, apelyasiya məhkəməsi 7 dekabrda çıxardığı son qərarla prokurorluğun şikayətini təmin edib və o, yenidən həbs olunub.

Amma indiki proseslər göstərir ki, Koçaryan separatçılardan aldığı dəstəklə Nikol Paşinyana qarşı yeni müqavimətə başlamağı düşünür. Xankəndidə ona gələn dəstək fonunda isə Koçaryanın daha radikal mövqedən çıxış etməsi gözlənilir.

Sarkisyan-Koçaryan koalisiyasına qarşı ittihamlar artır

Bu fonda Paşinyana yaxın şəxslərin Koçaryana qarşı ittihamlarının artması da müşahidə olunur. 1999-cu ildə Ermənistanın baş naziri olmuş Aram Sarkisyan bu xüsusda maraqlı fikirlər söyləyib. Koçaryanı ittiham edən bu şəxs bildirib: "Hər kəsin nə qədər biliyə sahib olması, onun nə qədər qabiliyyətli olmasını müəyyən edir. Oxumağı sevməyən, iqtisadiyyatda heç bir təcrübəsi olmayan Koçaryan ölkənin əmlakını vəhşicəsinə talan etdi".

O, Koçaryanın 1999-cu il Ermənistan parlamentinin gülləbaran edilməsi ilə bağlı yazdığı "Həyat və azadlıq" kitabını da tənqid edib. Sarkisyan Koçaryanın parlament sədri Karen Demirciyanın öldürülməsi ilə yadda qalan hadisəni təhrif etdiyini bildirib və onu bu cinayətə görə ittiham edib: "Həmin dövrdə siz hökumətin bütün üzvlərinə niyyət edirdiniz. Ən yaxın dostlarınıza belə... Təkcə Serj Sarkisyanı güvəndirdiniz. Çünki siz qorxurdunuz".

Aram Sarkisyan Ermənistan-Azərbaycan münasibətində Karen Demirciyanın rolundan da danışmış və Koçaryana bununla bağlı suallar ünvanlayıb: "Niyə Demirciyanla Qarabağ münaqişəsinin həll edilməsi məsələsi o vaxt müzakirə edilib? Niyə bundan sonra parlamentin gülləbaran edilməsi ilə bağlı başlanmış məhkəmə prosesini sürətləndirib başa çatdırdınız?"

Xatırladaq ki, 1999-cu ildə Ermənistan parlamentində terror aktı törədilib. Oktyabrın 27-də baş verən silahlı basqın zamanı Ermənistan baş nazirinin müavini Vazgen Sarkisyan, parlamentin sədri Karen Demirciyan, eləcə də bir neçə deputat öldürülüb. Bütün bunlar fonunda isə Paşinyanın hərbi xuntanı tam sirdən çıxarmaq üçün həm də güc yoluna əl atması da təbii sayılır.

"...biz Qarabağı itirəcəyik"

Serj Sarkisyanın sədri olduğu və Koçaryana yaxınlığı ilə tanınan "Respublika" partiyasının mətbuat katibi Eduard Şarmazanov isə bu durumda ölkədə yaranan biləcəklər və təhlükə qarşısında gələcək Paşinyanın məsuliyyət daşıyacağını bildirib. Deyib ki, Paşinyan uğursuzluqlarını ört-basdır etmək üçün belə qarşıdurmalara diqqət ayırır: "Paşinyan artıq böyük problemlərə üzlişib və bundan diqqət yayındırmaq üçün hər cür vasitəyə əl atır. Paşinyanın uğursuzluqları çoxdur. Məhz onun dönməndə ilk dəfə Diaspor Nazirliyi qapadıldı. Bizim artıq Mədəniyyət Nazirliyimiz olmayacaq. Eləcə də ilk dəfə Ermənistan KTMT baş katibi vəzifəsindən məhrum edildi və ilk dəfə minlərlə vətəndaş Yeni ili işsiz kimi qarşılayacaq. Yenə də Paşinyan sayəsində ilk dəfə "Qarabağ qəhrəmanı" və "Qarabağın prezidentləri" həbs edildi. - İlk dəfə "Qarabağ azadlıq müharibəsi" hakimiyyətin "damp-dump" ilə ələ keçirilməsindən daha əvəz oldu. İlk dəfə real müxalifəti olmayan parlamente sahib olacağıq. Amma bunlar hamısı deyil. İlk dəfə Müqəddəs Eçmiədzinin dəftərxanası işğal edildi, ilk dəfə bütün ermənilərin katolikosuna hücum oldu, ilk dəfə homoseksuallar polisə hücum etdi, ilk dəfə ölkə rəhbəri xalqını qaralar və ağlara böldü. Bütün bunların hamısı cəmiyyət 8 ayda baş verib. Amma bunlar fonunda mümkün vətəndaş qarşudurmaları ölkəmizə daha böyük zərbə olacaq və bundan fayda götürən tərəflərdən biri Azərbaycan olacaq, biz Qarabağı itirəcəyik".

Hər halda proseslərin gedişi Ermənistan qarşısında dövr ərzində daha çətin günlərin və qarşıdurmaların gözləndiyini göstərir.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri atəşkəs rejimini pozmaqda davam edir

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 26 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistanın Noyemberyan rayonunun Dovex kəndində və adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Nəmirli, Tağıbəyli, Şıxlar, Baş Qərvənd, Seyidli, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Qərvənd, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Xocavənd və Füzuli rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrdən atəşə məruz qalıb.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2019-cu il və ortamüddətli dövr üçün pul siyasətinin əsas istiqamətləri barədə

B Ə Y A N A T I

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2018-ci ildə həyata keçirdiyi pul-kredit siyasəti milli iqtisadiyyatda qiymətlər sabitliyinə, aşağı və stabil inflyasiyanın təmin edilməsi və sənaye sahələrinin inkişafı və işğarlı əhəmiyyətli sektorların inkişafına yönəlməyə başlamışdır.

Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında 2018-ci ildə ölkədə makroiqtisadi sabitliyin dayanıqlığının artırılması istiqamətində əhəmiyyətli işlər görülmüşdür. Inflyasiya aşağı birqəməli səviyyədə sabitləşmiş, iqtisadi artım davam etmiş, milli valyutanın məzənnəsi dayanıqlı olmuş, ölkənin strateji valyuta ehtiyatları artmaqda davam etmişdir.

Formallaşdırılmış makroiqtisadi proqnozlar əsasında 2019-cu ildə və ortamüddətli dövrdə də pul-kredit siyasəti aşağı və sabit inflyasiya əsaslı dayanıqlı sosial-iqtisadi mühitin formalaşmasına, bu əsasda iqtisadi artımın daha da sürətləndirilməsinə yönəldiləcəkdir. Eyni zamanda pul siyasəti rejiminin optimallaşdırılması, onun strateji və əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi, inflyasiya gözləntilərinin azaldılması, həyata keçirilən pul-kredit siyasətinə etibarın artırılması, informasiya açıqlığının yüksəldilməsi həyata keçiriləcək pul-kredit siyasətinin əsas məqsədlərindən olacaqdır.

I. 2018-ci ildə pul siyasəti 1.1. Pul siyasətinin həyata keçirilməsi mühiti

2018-ci ildə xarici şərtlərin milli iqtisadiyyatın inkişafına təsiri birmənalı olmamışdır. Dünya bazarlarında neftin qiymətinin 2017-ci ilə nisbətən yüksək olması (35%) iqtisadi artıma dəstək verməmiş və tədviyə balansının tarazlığını təmin etmişdir.

Global iqtisadi artımın yüksək olaraq qalmasına baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu cari və növbəti il üçün **dünya iqtisadi artım** proqnozunu azalmağa doğru (0.2%) təhvil etmişdir.

Artmaqda olan geosiyasi gərginlik, xarici ticarət siyasətlərində qeyri-müəyyənliliklər, neftin qiymətində son aylar müşahidə olunan dəyişənlik və bu proseslərin regionda əsas **ticarət tərəfdaşları** olan qonşu ölkələrin iqtisadiyyatlarına təsiri makroiqtisadi sabitlik üçün əhəmiyyətli risklər yaratmışdır. 2018-ci ildə bu ölkələrin bir sırasında milli valyutaların (rus rublu, Türkiyə lirası, İran riali) ABŞ dollarına qarşı əhəmiyyətli ucuzlaşması psixoloji gözlənti effekti yaratmış, lakin görülmüş tədbirlər nəticəsində bu effektlər neytrallaşdırılmışdır. Proqnozlara və gözləntilərə rəğmən bu ölkələrdən Azərbaycana idxalın artımı dinamikası idxalın ümumi artım dinamikasından aşağı olmuşdur.

9 ayda cari əməliyyatlar balansında (CƏB) 5.1 mlrd. ABŞ dolları və ya ÜDM-in 15%-i səviyyəsində profitiz yaranmışdır ki, bu da kapital və maliyyənin hərəkəti hesabındakı kəsiri tam örtmüşdür. CƏB-dəki profitiz əsasən ticarət balansındakı profitiz (67% artım) hesabına formalaşmışdır. Bununla belə xidmətlər balansındakı kəsirin 2 dəfə azalması və təkrar gəlirlər balansında profitizin 9% artması CƏB-dəki profitizə artırıcı təsir göstərmişdir.

Xarici sektorda müsbət meyillər 2018-ci ilin son rübündə də davam etməkdədir. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, 2018-ci ilin 11 ayında **xarici ticarət balansında** 7.6 mlrd. ABŞ dolları məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 11 ayda əmtəə ixracı öten ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 43.3%, o cümlədən qeyri-neft ixracı 10.2% artmışdır. Bu dövrdə əmtəə idxalı 32.2%, o cümlədən qeyri-neft idxalı 32.7% artmışdır. Milli valyutaların kəskin ucuzlaşdığı Türkiyə və Rusiyadan qeyri-neft idxalının ümumi qeyri-neft idxalında payı öten ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 1.3 və 3.8 faiz bəndi azalmışdır.

Tədiyə balansının profitizli ölkənin **strateji valyuta ehtiyatlarının** artmasına şərait yaratmışdır. Strateji ehtiyatlar ilin əvvəlində nəzərə 7% (2.9 mlrd. ABŞ dolları) artmış və 44.8 mlrd. ABŞ dolları təşkil edib. Strateji ehtiyatlar 31 aylıq mal və xidmət idxalına kifayət edir və xarici dövlət borcunu 3 dəfə üstələyir.

2018-ci ildə **iqtisadi artım** pozitiv zonada qalmaqda davam etmişdir. 11 ayda Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) real olaraq 1%, o cümlədən qeyri-neft sektorunda 1.3% artmışdır. Qeyri-neft sektorunda artım əsasən ticarət sektorundan qaynaqlanmışdır. Qeyri-neft sənayesində 8.7%, kənd təsərrüfatında 4.6% artım olmuşdur.

Mərkəzi Bankın **real sektorun monitorinqinin nəticələri** də ölkədə iqtisadi aktivliyin davam etdiyini təsdiqləyir. Monitorinqə əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sənayesinin əksər sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayesi, tikinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelərində iqtisadi aktivlik göstəricilərində artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə biznes indeksini (Bİ) hesabab dövrü özində pozitiv zonada olmuşdur. Sorğuda əhatə olunan əksər xidmət (rabitə, poçt, neqliyyat, hotel, turizm) və ticarət (elektrik məişət avadanlıqları, avtomobil) sektorları üzrə də iqtisadi aktivlik göstəriciləri yaxşılaşmışdır.

Iqtisadi artım xarici tələb və daxili **tələbin** istehlak və dövlət tələbi komponentləri ilə dəstəklənmişdir.

Istehlakın səviyyəsi əhəlinin pul gəlirləri və kredit qoyuluşlarının dinamikasının təsiri altında formalaşmışdır. 11 ayda əhəlinin real gəlirləri 6.7%, ev təsərrüfatlarına kreditlərin həcmi isə 15% artmışdır. Bu şəraitdə istehlakçı inamı göstəricilərinin yaxşılaşması qeydə alınmışdır.

Daxili tələbin digər komponenti olan **investisiyaların** həcmi cari ilin 11 ayında 12.9 mlrd. manat olmuşdur ki, bunun da 48.2%-i özəl sektorun payına düşmüşdür.

Büdcə xərcləri 2018-ci ildə də daxili və xarici tələbə təsir edən mühüm amillərdən biri olmuşdur. 11 ayda dövlət büdcəsi xərcləri öten ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 27.2%, o cümlədən cari xərclər 5.9%, əsaslı xərclər 65.6%, dövlət borcuna xidmət xərcləri isə 44.3% artmışdır.

Daim artım büdcə və xüsusilə də əsaslı

xərclərin dinamikası fonunda iqtisadi artımın potensialdan aşağı olması və əksinə, idxalın yüksək dinamikası büdcə xərclərinin effektivliyinin artırılması, iqtisadiyyatda struktur məhdudyyətlərinin aradan qaldırılması zərurətini irəli sürür.

1.2. Pul siyasəti və onun nəticələri

2018-ci ildə pul siyasəti "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2018-ci il və ortamüddətli dövr üçün pul siyasətinin əsas istiqamətləri barədə bəyanatı"na uyğun olaraq həyata keçirilmişdir. Pul siyasətinin son hədəfini inflyasiyanı 6-8% dəhlizində saxlamaq təşkil etmişdir. Inflyasiyanın və inflyasiya gözləntilərinin əhəmiyyətli azalması nəzərə alınmaqla pul siyasətinin yumşaldılması istiqamətində qərarlar qəbul edilmişdir.

2018-ci ildə inflyasiya gözləniləndən daha yüksək templə azalmış və təkrəməli səviyyədə sabitləşmişdir. 2018-ci ilin 11 ayında orta illik inflyasiya 2.3% təşkil etmişdir. Orta illik inflyasiya ilin ikinci yarısında 3%-dən aşağı olmuşdur. 11 ayda qiymət dəyişimi orta hesabla ərzaq məhsulları üzrə 1.9%, qeyri-ərzaq məhsulları üzrə 2.7%, xidmətlər üzrə 2.6% təşkil etmişdir. Son 12 ayda istehlak səbətinə daxil olan məhsulların 23%-nin qiyməti azalmış, 7%-nin qiyməti dəyişməmiş, 62%-nin qiymət artımı 5%-dən aşağı olmuşdur. Yalnız 8% məhsulun qiymət artımı 5%-i üstələmişdir. Övvəlki illərdə olduğu kimi, cari ildə də kənd təsərrüfatı məhsullarının, xüsusən meyvə-tərəvəzin qiymətləri daha dəyişən olmuşdur ki, bu da mövsiyi və təbii şərait amillərindən təsirlənmişdir. Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymət dəyişimi nəzərə alınmadan hesablanan orta illik **baza inflyasiya** isə 2018-ci ilin 11 ayında 1.8% təşkil etmişdir.

Istehsalçı qiymətləri sənayedə başlıca olaraq enerji daşıyıcılarının qiymət dəyişməsinə təsirlənmişdir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi 11 ayda cəmi 2.2% yüksəlmişdir. Neqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksində 1%-lik azalma yükdaşıma neqliyyat xidmətinin ucuzlaşması ilə bağlı olmuşdur.

Dövr ərzində inflyasiyaya azaldıcı təsir edən başlıca **amillər** manatın məzənnəsinin dayanıqlığı, pul təklifinin optimal səviyyədə idarə olunması və inflyasiya gözləntilərinin azalması olmuşdur. Həyata keçirilən effektiv pul-məzənnə siyasəti ticarət tərəfdaşı olan ölkələrdə inflyasiya proseslərinin, habelə bəzi inzibati qiymətlərin yüksəldilməsinin qiymətlərə artırıcı təsiri ni neytrallaşdırmışdır.

Son proqnozlara görə, 2018-ci ilin sonuna inflyasiyanın 2.3% ətrafında qərarlaşacağı gözlənilir.

Manatın xarici valyutalara nəzərən **məzənnəsi** tədiyə balansına üzrə meyillərə və bundan asılı olan valyuta bazarındakı tələb-təklif nisbətində uyğun olaraq formalaşmışdır. Xarici sektor göstəricilərinin yaxşılaşması şəraitində və qəbul edilmiş makroiqtisadi siyasət çərçivəsində manatın ABŞ dollarına nəzərən ikitərəfli məzənnəsinin sabitliyi davam etmişdir. Ümumilikdə manat 2018-ci ildə möhkəmlənə təzyiqli altında olmuş, valyuta bazarında təklif tələbi üstələmişdir. Yalnız aprel və avqust aylarında xarici valyutaya tələbin artması bəzi tərəfdaş ölkələrdə milli valyutanın kəskin ucuzlaşmasının məzənnə gözləntilərinə təsiri ilə əlaqədar olmuşdur. Bu aylarda valyutaya tələbin artması fundamental makroiqtisadi amillərdən irəli gəlməyindən onun məzənnəyə təsiri neytrallaşdırılmışdır. Sonrakı aylarda bu ölkələrdə mərkəzi banklar tərəfindən qəbul edilmiş pul siyasəti qərarları maliyyə bazarlarını sabitləşdirmişdir.

2018-ci ildə də manatın **rəsmi məzənnəsi** banklararası bazarda əqdlər üzrə orta məzənnə (həraraclar və hərəradan kənar əməliyyatlar nəzərə alınmaqla) əsasında müəyyən edilmişdir. İl ərzində banklar tərəfindən müəyyən edilən xarici valyutanın alış-satış məzənnələri rəsmi məzənnəyə yaxın səviyyədə formalaşmışdır.

2018-ci ildə inflyasiyanın faktiki dinamikası və valyuta bazarındakı tarazlıq **inflyasiya gözləntiləri**ni stabilləşdirmişdir. Biznes sektorunun inflyasiya gözləntiləri bütün sektorlarda, xüsusən də ticarət və xidmət sektorunda azalmışdır. Ev təsərrüfatları üzrə inflyasiya gözləntiləri 2015-ci ildən bəri minimum səviyyəyə düşmüşdür.

Dövr ərzində Mərkəzi Bank son makroiqtisadi prosesləri və yenilənmiş proqnozları nəzərə almaqla özünün likvidlik əməliyyatları üzrə **faiz dəhlizinin parametrlərini** zəruri korreksiyalar etmişdir. Mərkəzi Bankda ilin əvvə-

lindən faiz dəhlizinin parametrləri bir neçə dəfə müzakirə edilmiş, uçot dərəcəsi mərhələlərlə 15%-dən 9.75%-ə endirilmişdir. Faiz dəhlizinin aşağı həddi 10%-dən 7.75%-ə, yuxarı həddi isə 18%-dən 11.75%-ə endirilmişdir.

2018-ci ildə **pul təklifinin** dəyişimi makroiqtisadi sabitlik hədəflərinin reallaşdırılması ilə iqtisadiyyatın likvidliyə olan tələbinin ödənilməsi arasında optimal balans təmin etmişdir. 11 ayda manatla pul bazası 5.2%, manatla geniş pul kütləsi (M2) isə 13.3% artmışdır. Pul təklifinin **de-dollarlaşması** prosesi davam etmişdir. Xarici valyutada əmanət və depozitlərin M3 pul əqrəqatında xüsusi çəkisi 5 faiz bəndi, fiziki şəxslərin əmanətləri üzrə dollarlaşma isə 3.9 faiz bəndi azalmışdır.

2018-ci ildə iqtisadiyyatın pula olan tələbinin təmin edilməsi və likvidliyin effektiv idarə olunması məqsədilə Mərkəzi Bank müxtəlif müddətli **açıq bazar əməliyyatları**ni aktivləşdirmişdir. Mərkəzi Bank milli valyutada sərbəst vəsaitlərin cəlb olunması üzrə 55 depozit hərəracı, notların yerləşdirilməsi üzrə 51 hərərac keçirmişdir. Depozit əməliyyatları vasitəsilə vəsaitlər 14 gün müddətinə cəlb edilmiş, notlar isə 28 gün müddətinə yerləşdirilmişdir. 11 ayda Mərkəzi Bankın depozit hərəracı və notların yerləşdirilməsi vasitəsilə cəlb etdiyi vəsaitin həcmi 9.7% azalmış və dövrün sonuna 1.75 mlrd. manat təşkil etmişdir. İl ərzində faiz dəhlizinin aşağı həddinin azaldılması ilə sterilizasiya əməliyyatları üzrə gəlirliyin eməsinə baxmayaraq, keçirilən hərəraclarda tələbin təklifi əhəmiyyətli üstələməsi bank sisteminin likvidlik mövqeyində iri həcmli **struktur profisitinin** qaldığını göstərir.

2018-ci ildə inflyasiya təzyiqinin azalması və iqtisadi artımın pozitiv dinamikası **kredit aktivliyinin** tədricən bərpasına şərait yaratmışdır. 2018-ci ilin 11 ayında kredit qoyuluşları 6.9% artmışdır. Lakin bankların iqtisadiyyata kredit vermək imkanları daha da yüksəkdir.

Cari ildə monetar idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və həyata keçirilən pul siyasətinin effektiv **kommunikasiyası** xüsusi diqqətdə saxlanılmışdır. 2018-ci ildə Mərkəzi Bank İdarə Heyətinin 6 iclası pul siyasətinə həsr olunmuşdur. Mərkəzi Bankın hər bir siyasət qərarı ilə bağlı press-relizlər müvafiq analitik şərhlərə dərc edilmiş, müntəzəm mətbuat konfransları keçirilmişdir. Rüblik əsasında Pul Siyasəti İcması hazırlanaraq ictimaiyyətə açıqlanmışdır. Mərkəzi Bank rəsmilərinin çıxışları və müsahibələri də pul siyasətinin kommunikasiyasında mühüm rol oynamışdır. Eyni zamanda Mərkəzi Bankın fəaliyyəti internet sahifəsi vasitəsilə ətraflı işıqlandırılmışdır.

II. 2019-cu il və ortamüddətli dövr üçün pul siyasətinin əsas istiqamətləri

2019-cu il və ortamüddətli dövr üçün başlıca strateji vəzifə makroiqtisadi sabitliyin dayanıqlığının artırılması və onun iqtisadi artımın sürətləndirilməsində rolunun yüksəldilməsidir. Bu məqsədlə Mərkəzi Bank öz mandatına - qiymət sabitliyinin təmin olunmasına yönəldilmiş pul siyasətini davam etdirəcəkdir. Aşağı inflyasiyalı makroiqtisadi mühitin formalaşdırılması üçün pul siyasətinin strateji və əməliyyat çərçivəsi daha da təkmilləşdiriləcəkdir.

2.1. 2019-cu il və ortamüddətli dövr makroiqtisadi proqnozları və riskləri

2019-cu il və ortamüddətli dövr üçün pul-kredit siyasətinin əsas istiqamətləri həmin dövrü əhatə edən rəsmi sosial-iqtisadi inkişaf və büdcə proqnozları əsasında formalaşdırılmışdır.

Proqnozlaşdırılan dövrə xarici şəraitin həyata keçirilən pul-kredit siyasətinə təsiri bir neçə istiqamətdə baş verir.

2019-cu ildə **qlobal iqtisadi artım**ın hələ də yüksək qalacağı şəraitdə qeyri-neft ixracatının artımı üçün əlverişli şərait yaranır və bu rəsmi proqnozlarda əks olunub.

Əsas ticarət tərəfdaşlarımızda məzənnə volatilliyinin yüksəlməsi və onlarda inflyasiyanın yüksələrkə idxal vasitəsilə milli iqtisadiyyatda qiymət sabitliyinə təsiri riski növbəti ildə də əhəmiyyətli olaraq qalmaqdadır.

Dünyanın **aparıcı iqtisadiyyatlarında pul-kredit siyasətlərinin normalaşdırılması** istiqamətində proqnozlaşdırılan proseslərin ölkədə qiymətlər sabitliyinə, ilk növbədə valyuta bazarına və milli valyutanın məzənnəsinə təsiri minimaldır və mövcud makroiqtisadi alətlər vasitəsilə neytrallaşdırılacaqdır.

Xarici mühitin makroiqtisadi sabitliyə ən mühüm təsir kanalı **dünya enerji bazarlarının konyunkturası** qalmaqdadır. Proqnoz dövründə neftin dünya bazarlarında qiyməti bir tərəfdən qlobal iqtisadi artım və bu əsasda neftə olan tələbatın formalaşması, digər tərəfdən qlobal təklifin idarə olunması ilə tələb-təklif nisbəti, habelə geosiyasi amillərin təsiri altında formalaşacaqdır. Bu amillərin məcmu və əksər hallarda müxtəlif istiqamətli təsiri qlobal neft bazarında qeyri-müəyyənliliyi və müşahidə olunan qiymət dəyişikliyini şərtləndirir.

Bütün bunları nəzərə alaraq Mərkəzi Bank növbəti il və ortamüddətli dövrə pul-kredit siyasətinin əsas istiqamətlərini formalaşdırmağa hazırdır. Proqnozda, həm də bu proqnozlara təsir edə biləcək neqativ amillərin neytrallaşdırılmasını nəzərdə tutur.

Ölkədə effektiv pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsinin bir sıra mühüm **daxili struktur şərtləri** vardır.

Bura ilk növbədə milli iqtisadiyyatın formalaşması strukturu, işğarlı təsirin mövcud mərə-

hələsi, şəxslənmə səviyyəsi, monetar və fiskal nəzarətin səviyyəsi, mövcud resursların dinamikası aiddir.

Struktur amilləri effektiv makrofiskal çərçivənin formalaşmasına və mövcud resurslardan tam istifadə etmək əsasında dayanıqlı iqtisadi artım trayektoriyasına qayıtmağa əhəmiyyətli təsir göstərir.

Bələ şəraitdə effektiv pul-kredit siyasətinin formalaşması, makroiqtisadi sabitliyin dayanıqlığının təmin olunması başlıca olaraq pul-kredit siyasəti ilə fiskal siyasətin optimal **makroiqtisadi çərçivədə** sintezindən, hər iki istiqamətdə planlaşdırılan və artıq start verilmiş islahat tədbirlərinin əlaqələndirilməsindən asılı olacaqdır.

2.2. 2019-cu il üçün pul siyasəti çərçivəsi

Növbəti il və ortamüddətli dövrə pul-kredit siyasətinin əsas məqsədi stabil aşağı inflyasiya səviyyəsinin təmin edilməsidir. Bunu nəzərə alaraq Mərkəzi Bank özünün stabilləşmə xarakterli monetar və məzənnə siyasətini davam etdirməklə dolayı yolla ictimai rifaha, iqtisadi artıma və məşğulluğa dəstək verəcəkdir.

Növbəti ildə **pul siyasətinin son hədəfi** inflyasiyanı 4% ($\pm 2\%$) səviyyəsində saxlamaqla qiymət sabitliyinin Mərkəzi Bankın səlahiyyətləri çərçivəsində qorunması olacaqdır.

Manatın ikitərəfli məzənnəsinin dinamikası növbəti ildə də aşağı inflyasiyanın vacib şərtlərindən biri olacaqdır. Hesablamalar göstərir ki, manatın möhkəmlənməsinin qiymətlərə azaldıcı təsiri ilə müqayisədə onun ucuzlaşmasının inflyasiyaya artırıcı təsiri daha yüksəkdir. Bu baxımdan milli valyutanın məzənnəsinin dayanıqlığı qiymətlər sabitliyinin "lövbər-ləşmə"nin təmin edilməsinin başlıca şərtidir. Valyuta bazarının tarazlığını təmin edən başlıca amil dövlətin valyuta təklifi ilə iqtisadiyyatın valyutaya olan tələbinin əsas komponentləri arasındakı tarazlıq olacaqdır. Valyuta tələbi dövlət xərclərindən təsirlənən idxal dinamikası, xarici borc axınları və kapital hesabının saldosu, habelə beynəlxalq konyunkturun dolayı effektlərindən təsirlənəcəkdir. Manatın məzənnəsinin uzunmüddətli meylini məhz bu makroiqtisadi fundamental tarazlıq müəyyən edir.

Pul təklifi iqtisadi artım və inflyasiya proqnozları, habelə maliyyə bazarlarında proseslər və bank sisteminin likvidlik mövqeyi nəzərə alınmaqla tənzimlənəcək. Ödənişlərin fasiləsizliyi, iqtisadiyyatın zəruri həcmə likvidliyə olan tələbatını ödəmək də diqqətdə saxlanacaq.

Inflyasiya hədəfinə nail olmaq üçün Mərkəzi Bank sərəncamında **pul siyasəti alətlərindən** makroiqtisadi vəziyyətə adekvat istifadə edəcək, bu alətlər üzrə kəmiyyət parametrləri proqnozlaşdırılan və faktiki inflyasiya arasındakı fərqləndirən asılı olaraq çevik dəyişdiriləcəkdir.

Mərkəzi Bank banklar tərəfindən likvidliyin effektiv idarə edilməsinə şərait yaratmaq üçün özünün müxtəlif müddətli **çərcivə və açıq bazar əməliyyatlarının yeni konfigurasiyasını** formalaşdıracaqdır. Çərcivə alətlərinə çıxış və məcburi ehtiyatların aylıq ortalama rejimində saxlanılması növbəti ildə də likvidliyin banklar tərəfindən optimal idarə edilməsinə şərait yaradacaqdır. Mərkəzi Bankın açıq bazar əməliyyatlarının bir hissəsi qısamüddətli, digər hissəsi isə uzunmüddətli likvidliyin tənzimlənməsinə xidmət edəcəkdir. Mərkəzi Bank tərəfindən buraxılan qiymətli kağızların müddət çərçivəsinin genişləndirilməsi məsələlərinə baxılacaqdır. Alət konfigurasiyasında dəyişikliklər pul siyasətinin transmissiyasında faiz kanalının rolunun güclənməsinə, pul bazarının aktivləşməsinə və gəlirlik əyrisinin formalaşmasına dəstək verəcəkdir. Likvidliyin monitorinqi və proqnozlaşdırılması sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər növbəti ildə də davam etdiriləcəkdir.

Faiz siyasəti inflyasiya üzrə hədəfə nail olmaqdan asılı olaraq həyata keçiriləcəkdir. **Faiz dəhlizinin parametrləri** haqda qərar ölkədə gedən makroiqtisadi proseslər, tsikl göstəricilərinin dinamikası, son proqnozlar və risklər balansına baş verən dəyişikliklər nəzərə alınmaqla qəbul ediləcəkdir. Inflyasiyanın effektiv idarə olunmasından asılı olaraq monetar şəraitin normalaşdırılmasının davam etdirilməsi mümkündür. Bununla belə faiz dəhlizinin parametrləri tənzimlənməkdə milli valyutada yığımların cəlb edilməsinin qorunması və kredit qoyuluşlarının inflyasiyon artımına yol verilməməsi kimi amillər də nəzərə alınacaqdır. Inflyasiya risklərinin aktivləşməsi halında pul siyasətinin sərbəst istiqamətində dəyişməsi mümkündür.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Mərkəzi Bank iqtisadi subyektlərin inflyasiya gözləntilərinin stabilizə edilməsinə yönəldilmiş tədbirlərini davam etdirəcəkdir. Bunun üçün **pul siyasətinin effektiv kommunikasiyası** və şəfəqliq səviyyəsinin yüksəldilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

nılacaq, öncədən açıqlanmış qrafiklə (Əlavə 1) pul siyasəti qərarları ictimaiyyətə təqdim ediləcəkdir. Kommunikasiya effektivliyini gücləndirilməsindəki rolunu nəzərə alaraq iqtisadi və maliyyə maariflənməsinin yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlər də davam etdiriləcəkdir.

2.3. Ortamüddətli dövrə pul siyasəti istiqamətləri

"Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 dekabr 2018-ci il tarixli Fərmanına uyğun olaraq Mərkəzi Bank inflyasiyanın effektiv idarə edilməsi məqsədilə pul siyasəti rejiminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər görəcəkdir.

Ortamüddətli dövrdə **aşağı, stabil və proqnozlaşdırıla bilən inflyasiya** səviyyəsinin təmin edilməsi və dəstəklənməsi ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı artımı üçün əsas amillərdəndir. Qiymət sabitliyi iqtisadiyyatda resursların daha səmərəli bölünməsinə və iqtisadi artımın daha dayanıqlı templərlə baş verməsinə dəstəkləyir.

Bir çox inkişaf etmiş ölkələrə və inkişaf etməkdə olan ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, **inflyasiyanın hədəflənməsi rejimi** qiymət sabitliyinin qorunması, inflyasiyanın aşağı və sabit səviyyədə saxlanılması üçün optimal rejimdir. Bunu nəzərə alaraq Mərkəzi Bank uzunmüddətli dövrə inflyasiyanın hədəflənməsi rejimini Azərbaycan üçün optimal pul siyasəti rejimi olaraq görür və rejimə keçid şərtlərinin reallaşdırılması istiqamətində işlər davam etdiriləcəkdir.

Inflyasiyanın hədəflənməsi rejimində inflyasiya və inflyasiya gözləntiləri əsasən **faiz dərəcələri vasitəsilə** idarə olunur. Bu rejimə pul siyasətinin iqtisadiyyata transmissiyasının birinci halqasında mərkəzi bankın siyasət faiz dərəcəsi banklararası bazarda qısamüddətli faizlərə təsir edir. Transmissiyanın ikinci halqasında isə qısamüddətli faizlər pulun uzunmüddətli dəyərinə təsir göstərməklə məcmu tələbi və bu əsasda inflyasiyanı dəyişdirir.

Inflyasiyanın hədəflənməsi rejiminin effektiv təbiiqi üçün zəruri şərtlərin mövcud durumu Azərbaycanı inflyasiyanın hədəflənməsi rejiminə mərhələli keçidi ləğv edib.

Yeni rejimə mərhələli keçid çərçivəsində **pul siyasətinin alternativ lövbərinin formalaşdırılması** istiqamətində səylər gücləndiriləcəkdir. Qabaqkı təcrübəyə əsasən optimal alternativ lövbər rolunu banklararası bazarda qısamüddətli faizlər oynaya

Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin doqquzuncu sessiyası keçirilib

Dekabrın 27-də beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin doqquzuncu sessiyası keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mübatat xidmətinin dəstəkləndiyi ki, sessiyanın müzakirəsinə aşağıdakı məsələlər verilib:

1. 2018-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları.

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinin təsdiq edilməsi.

3. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2019-cu il büdcəsinin təsdiq edilməsi.

4. İşıqlandırma işorta fondunun 2019-cu il büdcəsinin təsdiq edilməsi.

5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsmanın) hesabatı.

6. "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi.

7. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi.

8. "Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi.

9. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi.

10. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Sosial-iqtisadi inkişafının yekunları ilə əlaqədar məruzə edib. Məruzəçi deyib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirilməsinə nail olmuşdur ki, muxtar respublikada 2018-ci ildə də inkişaf və sabitlik təmin olmuşdur. Başa çatmaqda olan inkişafın sosial-iqtisadi və ictimai-mədəni həyatında əlamətdar hadisələr yadda qalmış, bütün sahələrdə inkişaf təmin edilmiş, əhalinin həyat səviyyəsi daha da yaxşılaşmışdır.

2018-ci ilin ən mühüm hadisəsi ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin muxtar respublikaya növbəti səfəri olmuşdur. Bu səfər muxtar respublikada bir çox sahələrdə müasir infrastrukturun yaradılması ilə əlaqədar olmuş, dövlət başçısı Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun və Qaraxanbəyli kəndində 6 nömrəli tam orta məktəb binasının, hərbi xəstəxananın, Naxçıvan şəhər Təməlzıyacı Qurğular Kompleksinin, Şərur şəhər və ətraf kəndlərinin icmalı su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin birinci mərhələsinin açılışlarında iştirak etmiş, Dövlət Sərhəd Xidmətinin sərhəd dəstəsinə və Əlahiddə

Ümumqoşun Ordusunun hərbi hissəsində yaradılan şəraitlə tanış olmuşdur.

Dövlət başçısı 2018-ci il mayın 16-da Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikintisi, muxtar respublikada ərazisində meliorativ tədbirlərin görülməsi, Culfa-Ordubad magistral yolunun tikintisi və Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair 4 sərəncam imzalamış, ümumilikdə bu işlərin həyata keçirilməsi üçün Naxçıvan Muxtar Respublikasına 55 milyon manat vəsait ayrılmışdır.

Müasir tarixə yazılan mühüm hadisələrdən biri də Naxçıvanın 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı elan olunmasıdır. Həmçinin 2018-ci ildə Naxçıvan şəhəri ölkəmizin Gənclər Paytaxtı seçilmişdir. Sentyabrın 23-də isə muxtar respublika paytaxtında Avropa Günlərinin açılışı olmuşdur. Noyabrın 26-da Naxçıvan şəhərində Türk Şurası Gənc Liderlərinin ilk forumunun keçirilməsi də qədim diyarın tarixən formalaşmış mərkəz kimi əhəmiyyətini xeyli artırmışdır.

2018-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının ən böyük yaşayış məntəqələrindən biri olan Babək rayonunun yaradılmasının 40 illiyi geyid olmuş, 8 dövlət orqanı və 5 ictimai təşkilatın yerləşdirilib inzibati bina yenidən qurularaq istifadəyə verilmişdir.

İqtisadi sahənin inkişafı da diqqətə saxlanılmış, daxili imkanlardan səmərəli istifadə olunmuş, enerji və ərzaq təhlükəsizliyi təmin edilmişdir. Nəticədə 2018-ci ildə qazanan uğurlar bundan əvvəlki dövrlərin göstəriciləri ilə müqayisədə artmışdır. Yeni istehsal müəssisələrinin işə salınması iqtisadiyyatın çoxsahəli inkişafına, məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsinə, sosial layihələrin uğurla həyata keçirilməsinə səbəb olmuşdur. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2018-ci ilin ötən dövründə ümumi daxili məhsulun həcmi 1,2 faiz artaraq 2 milyard 422 milyon manata yaxın olmuşdur. Onun bir nəfərə düşən həcmi 5 min 330 manat təşkil etmişdir ki, bu da 2017-ci ilin müvafiq dövründəki göstəricidən 2 faiz çoxdur. Ümumi daxili məhsulun 57 faizdən çoxu istehsalın payına düşmüşdür ki, bu da davamlı və tarazlı inkişafın əsas göstəricisidir.

Kənd təsərrüfatının inkişafı iqtisadi sabitliyin və ərzaq təhlükəsizliyinin başlıca şərtləridir. Bu, bir tərəfdən sənayə müəssisələri üçün xammal bazası yaradırsa, digər tərəfdən kənd əhalisinin məşğulluğunun yüksəldilməsi, gəlirlərinin artması, rifah halının yaxşılaşması üçün də yeni imkanlar açır.

Həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsi olaraq 2018-ci ilin məhsulu

üçün muxtar respublikada 61 min 935 hektar sahədə əkin aparılmışdır. Strateji əhəmiyyəti nəzərə alınaraq əkilmiş sahələrin 52 faizindən çoxunda, yeni 32 min 483 hektarda taxıl sənəyi aparılmış, zəmilərdən 97 min 689 ton məhsul yığılmışdır.

Yeni torpaq sahələrinin əkin dövrüyyəsinə qatılmasında müxtəlif rəqəbi suvarma şəbəkələrinin mövcudluğu mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər 2018-ci ildə də davam etdirilmiş, Kəngərli rayonunun Böyükdüz kəndi ərazisində 616 hektar sahəni əhatə edən qapalı suvarma şəbəkəsi qurulmuşdur.

Ərzaq təminatında xüsusi çəkiyə malik olan heyvandarlığın inkişafına da diqqət artırılmış, cari ilin ötən dövründə fermerlərə 4 milyon 563 min manat həcmində kredit verilmiş, yeni heyvandarlıq təsərrüfatları yaradılmışdır.

İqtisadiyyatın, xüsusilə də aqrar sektorun inkişafında əlverişli şəraitin təmin edilməsi, 14 ailə təsərrüfatına kredit verilməsi, "Ailə təsərrüfatı məhsulları" festivalı keçirilmişdir.

Şəhər və rayon mərkəzlərində, kəndlərdə istifadəyə verilən sosial obyektlər, tikilən inzibati binalar, yaradılan istehsal sahələri insanların məskunlaşmasını, rahatlığını təmin etmiş, 7 kənd və 7 xidmət mərkəzi, Babək rayonunda bir yaşayış binası tikilərək istifadəyə verilib.

Naxçıvan şəhərində, Kəngərli, Şahbuz və Sədərək rayonlarının hər birində bir yaşayış binasının tikintisi davam etdirilib. Əhalinin icmalı su təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində də tədbirlər davam etdirilib. Cari ilin ötən dövründə Şərur şəhər və ətraf kəndlərinin icmalı su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin birinci mərhələsi, Babək rayonunun Şəkərbad kəndində icmalı su təchizatı və kanalizasiya sistemi, Şahbuz rayonunda təməlzıyacı qurğular sistemi istifadəyə verilmişdir.

Muxtar respublikanın avtomobil yollarında idarəetməni daha da təkmilləşdirmək və həyata keçirilən işlərin səmərəliliyini artırmaq məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2018-ci il 14 fevral tarixli fərmanı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi yaradılmış, agentlik üçün yeni inzibati bina istifadəyə verilmişdir. Yaradılan şəraitin nəticəsində ki, bu ilin ötən dövründə muxtar respublikada 48,6 kilometr uzunluğunda yeni asfalt yol salınmış, bir körpü tikilmiş, bir körpü isə bərpa olunmuşdur.

İnformasiya və rabitə sahəsində yeni texnologiyaların tətbiqi göstərilən xidmətlərin həcmi artırılaraq əkilmiş sahələrin 52 faizindən çoxunda, yeni 32 min 483 hektarda taxıl sənəyi aparılmış, zəmilərdən 97 min 689 ton məhsul yığılmışdır.

Görülən işlər əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırmış, yeni iş yerləri açılmışdır. Cari ilin ötən dövründə muxtar respublika üzrə 2024 yeni iş yeri yaradılmışdır ki, bunun da 98 faizi daimi iş yerləridir. Səmərəli məşğulluğun və özünüməşğulluğun təmin edilməsində, işaxtaranların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində 2016-cı il yanvarın 11-də qəbul olunmuş "2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın icrasına da mühüm rol oynamışdır.

Muxtar respublikanın ümumi iqtisadi inkişafında diqqətli cəlb edilən amillərdən biri də xarici ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi, ixrac potensialının gücləndirilməsi, sahibkarlığa göstərilən sistemli dövlət dəstəyi, ixracın stimullaşdırılması ilə bağlı qəbul edilmiş qərarlar muxtar respublikada istehsal olunan məhsulların ixrac imkanlarının artırılmasına və xarici bazarlarda tanınmasına şərait yaratmışdır. 2018-ci ilin ötən dövründə muxtar respublikanın xarici ticarət dövriyyəsi 435 milyon 598 min ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət əməliyyatlarının 88 faizi, yaxud 383 milyon 314 min ABŞ dolları ixracın payına düşmüşdür.

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin də inkişafı diqqətə saxlanılmış, Naxçıvan Dövlət Universitetində Distant Təhsil Mərkəzi yaradılmış, Naxçıvan Tibb Kollecinin binası yenidən qurulmuşdur. Hazırda Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin binasının yenidən qurulması davam etdirilib.

Tibbi xidmətin müasir standartlara uyğunlaşdırılması və vətəndaşların sağlamlığını etibarlı təminatı bu gün qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir. Səhiyyə xidmətlərinin səviyyəsinin müasir tələblərə çatdırmaq, keyfiyyətini daha da yaxşılaşdırmaq məqsədilə cari ildən Sədərək rayonunda icbari tibbi sığortanın tətbiqinə başlanılmışdır.

Naxçıvan Əlillərin Bərpa Mərkəzinə və Uşaq Bərpa Mərkəzinə yeni tibbi avadanlıqlar alınmış, sağlamlıq imkanları məhurd insanlar üçün uyğunlaşdırılmış əyləncəli oyun sahəsi istifadəyə verilmişdir.

Milli özünüməşğulluq siyasətinin, milli obyektlərin bərpası, qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması sahəsində də tədbirlər

görülmüşdür. "Naxçıvan Muxtar Respublikasında xalça sənətinin qorunmasına və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın icrasına xalçaçılıq ənənələrinin qorunmasına və inkişafına öz töhfəsini verəcəkdir. Turizmin kompleks şəkildə və davamlı inkişafı nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi muxtar respublikaya gələn turistlərin sayını ildən-ilə artırmışdır. 2018-ci ilin ötən dövründə muxtar respublikaya ölkəmizdən digər bölgələrdən və xarici ölkələrdən 380 minə yaxın turist gəlmişdir.

Bədən tərbiyəsi və idman gənclərinin fiziki inkişafında və asudə vaxtının səmərəli təşkilində mühüm rol oynayır. Bu istiqamətdə cari ilin ötən dövründə tədbirlər görülmüş, Naxçıvan Muxtar Respublikası Kikboksinq Federasiyası fəaliyyətə başlamış, Kəngərli və Culfa rayonunda mərkəzi stadionlar yenidən qurulmuşdur.

Sağlamlıq imkanları məhurd 3 Azərbaycan Vətən müharibəsi və bir Çernobıl iştirakçısı mənzillə təminat olunmuş, bir nəfərə isə avtomobil verilib.

2018-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər davam etdirilmiş, muxtar respublikanın müdafiə potensialı daha da möhkəmləndirilmişdir. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusu 1992-ci ildə işğal olunmuş Günnüt kəndini və ətraf əraziləri, ümumilikdə 11 min hektar torpaq sahəsinə nəzarəti qaytarmış, ön xətdə və dyaq məntəqələrində etibarlı müdafiə sistemi yaradılmışdır. Muxtar respublikadakı ordu, birlişmə və hissələrin müasir xidmət şəraiti ilə təminatı müasir xidmət şəraiti ilə təminat olunması sahəsində tədbirlər də davam etdirilmiş, yeni xidmət və yaşayış kompleksləri istifadəyə verilib.

Sosial-iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurlar, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsi muxtar respublikada məşğulluğunun və əhalinin rifahının yaxşılaşmasına öz təsirini göstərmiş, 1 dekabr 2018-ci il tarixə muxtar respublika əhalisinin sayı artaraq 455 mindən çox olmuşdur.

2018-ci ildə muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafında və qazanan nailiyyətlərdə xidmət olunanların əməyi dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Ölkə Prezidentinin sərəncamları ilə muxtar respublika sakinlərinin 143-ü müxtəlif orden, medal və fəxri adlarla təltif olunmuş, bir nəfər Prezident təqaüdünə, 10 nəfər isə Prezident mükafatına layiq görülmüş, 4 nəfərə ali hərbi və ali xüsusi rütbə verilmişdir. Həmçinin 31 nəfər Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəxri adları, 27 nəfər Naxçıvan Muxtar Respublikasının nişanları ilə təltif edilmişdir.

Sonda Ali Məclisin Sədri Vasif Talibov demişdir ki, muxtar respublikada sosial-iqtisadi inkişafın təminatı üçün bütün sahələrdə nailiyyətlərin qazanılmasına səbəb olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə "Caspian European Club"un 2018-ci ildə ölkəmizin iqtisadi regionları üzrə hazırladığı illik investisiya reytingində Naxçıvan Muxtar Respublikasının ikinci dəfə ən yüksək bal toplayaraq lider olması bunu bir daha təsdiq edir.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadiyyat naziri Famil Seyidov və Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Vaqif Rəsulov çıxış ediblər.

Gündəlikdə duran ikinci məsələ ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin müavini - maliyyə naziri Səbuhi Məmmədov çıxış edib, "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu səsə qoyularaq qəbul olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun sədri Əli Quliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2019-cu il büdcəsi barədə çıxış edib, sessiyada "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2019-cu il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu qəbul olunub.

Sessiyanın gündəliyində duran dördüncü məsələnin müzakirəsi zamanı qeyd edilmiş ki, Azərbaycan Respublikasının "İşsizlikdən sığorta haqqında" 2017-ci il 30 iyun tarixli Qanununa əsasən işsizliyin yaranması hallarının qarşısının alınması, iş yeri itxisar olunmuş şəxslərin əməkhaqlarının kompensasiyası olunmasının təmin edilməsi və məşğulluğun artırılması məqsədilə işsizlikdən sığorta fondunun vəsaitləri hər il üçün qanunla təsdiq olunur. Müzakirə olunan məsələ ilə əlaqədar qanun layihəsi oxunub və "İşsizlikdən sığorta fondunun 2019-cu il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu təsdiq edilib.

Gündəlikdə duran beşinci məsələ ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) Ülker Bayramovun hesabatı dinlənilib, məsələ ilə əlaqədar qərar qəbul edilib.

Sonra "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi haqqında" Qanun layihəsi oxunaraq qəbul olunub.

Sessiyada gündəlikdə duran yeddinci məsələnin müzakirəsi zamanı diqqətə çatdırılıb ki, "Azərbaycan Respublikasının İnsan Hü-

quqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına Qanununda edilmiş dəyişikliklərə əsasən müvəkkilin vəzifə məaşi artırılıb və pensiya təminatının tənzimlənməsi 16,7-ci maddəsi yeni redaksiyada verilib. Dəyişikliklərə əsasən Müvəkkilin və onun ailə üzvlərinin pensiya təminatı "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirilib.

Bu məsələ ilə əlaqədar qanun layihəsi oxunub və "Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə qanun qəbul olunub.

Ali Məclisin Sədri deyib ki, gündəlikdə duran səkkizinci məsələ "Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi haqqındadır. Deputatın və onun ailə üzvlərinin pensiya təminatının "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirilməsi ilə bağlı "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilib. Buna uyğun olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq qanununda dəyişikliklər edilməsi üçün layihə hazırlanıb.

Sessiyada "Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında" Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu səsə qoyularaq təsdiq olunub.

Ali Məclisin Sədri 2018-ci ildə muxtar respublikanın inkişafında, sabitliyin və sərhədlərin qorunmasında əməyi olanların hamısına təşəkkürünü bildirib, Ali Məclisin deputatlarını, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisindəki ordu, birlişmə və hissələrinin şəxsi heyətlərini və onların ailələrini, şəhid ailələrini və müharibə veteranlarını, sessiya iştirakçılarını, muxtar respublika əhalisini qarşıdan gələn əlamətdar bayramlar - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə təbrik edib.

Ali Məclisin Sədri deyib ki, 2019-cu il muxtar respublikada "Ailə təsərrüfatları" ili kimi qəbul olunur.

Bununla da beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin doqquzuncu sessiyası öz işini başa çatdırıb.

Yeni il qabaq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Bakı Ağ şəhər" də görülən və görülməli işlərlə tanış olmasını heç də adi tədbirlərdən biri kimi qiymətləndirmək düzgün olmazdı.

Ağ şəhər tarixi baxımdan müstəqilliyini qazanan ölkənin paytaxtının son 15 ildə simasının büsbütün gözəlləşməsinə əyani nümayiş etdirən əvəzsiz nümunədir. Dövlət başçısı yolunu necə bura salırsa, bizim də baş verən dəyişikliklərin fonunda keçmişə qayıtmaq, 100 il əvvəlki qara şəhərin qara günlərini xatırlamaq kimi imkanımız var.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Bakı Ağ şəhər" də iki elektrik yarımstansiyalarının, Birinci Fəvvarələr küçəsinin açılışında, "Ağ şəhər" piyada körpüsünün və Zaman meydanının təməlqoyma mərasimində iştirak etdilər, Fəvvarələr Meydanı Parkı ilə tanış oldular.

Dövlət başçısına məlumat verildi ki, yeni yollar salınarkən ərazidə mazutlu və texnologiyaya uyğun məhsulü yararsız qrunt 2 metrə qədər dərinliyədək qazılaraq ərazidən daşınılıb və əvəzində 400 min kubmetr yararlı karxana materiallarından istifadə edilib. Layihəyə uyğun olaraq 22,4 kilometr uzunluğunda 16-47 metr enində iki, dörd və altı hərəkət zolağından ibarət olan 63 avtomobil yolunda işlər davam etdirilib.

Ümumi uzunluğu 1420 metr olan Birinci Fəvvarələr, Birinci Yaşıl ada, İkinci Yaşıl ada, Altıncı park və Mərkəzi Şərq küçələrində 550 min kubmetr torpaq işi görüldü, 36 min kvadratmetr sahəyə asfalt-beton döşənib, inşaat işlərində 400 min kubmetr karxana materiallarından istifadə edilib, 22 min kvadratmetr səki salınıb, 150 işçiyə quraşdırılıb, yollar boyunca müxtəlif növdə 240 ağac əkilib.

Ağ şəhər yollarının təmir işləri çərçivəsində cari ildə Birinci Fəvvarələr küçəsinin Nobel prospektinə çıxışı təmin olunub. Uzunluğu 560, eni isə 32 metr olan bu küçə Yaşıl ada və Fəvvarələr meydanı kvartallarını kəsir və şimalda Mərkəzi bulvar küçəsinə, cənubda isə Nobel prospektinə çıxır. Dördzolaqlı Birinci Fəvvarələr küçəsində, digər küçələrdə olduğu kimi, avtodaşınacaq və piyadaların təhlükəsizliyinə də nəzərə alınıb. Səkilərdə yaşıllıqlar, arabalar üçün pandusalar salınıb, həmçinin avtomobillər üçün xüsusi parkinq yerləri də nəzərdə tutulub.

Fəvvarələr Meydanı parkı isə piyada keçidi və 800 yerlik ictimai parkinq kompleksinin bir hissəsidir. Tikintisi əsasən başa çatmış Fəvvarələr meydanı kvartalının mərkəzində yerləşən parkda geniş istirahət zonaları, üç fəvvarə kompleksi, uşaqların təhlükəsiz əyləncəsi üçün geniş meydanca qurulub, landsafta gözəl memarlıq dizaynı verilib. Buradakı memarlıq işlərində klassika, müasirlik və qarışıq üslub nəzərə alın-

Qara şəhərin ağ günü

nıb, müxtəlif nou-haular, hay-teklor, tikinti materiallarının inə zövqə seçimi, ritmiklik, zəriflik harmonik tətbiq edilib. Parkın bəzi hissələri Qara şəhərin keçmiş tikililərindən qalma köhnə "xatirə" daşlarla döşənib.

Qara şəhər haqqında məlumatlandırıcı lövhələr, küçə saati, termometr, xatirə medalyonu quraşdırılıb, "Daşın neğməsi" adlı heykəl qoyulub. Piyadalar şimalda yerləşən Babək prospektində Mərkəzi park rayonu, Fəvvarələr meydanı və Nobel prospekti üzərindən körpü vasitəsilə bir-bəşə Ağ şəhər bulvarına qədər 2 kilometrlik maneəsiz gəzintiyyə çıxış bələcdəklər, körpüdə yerləşdiriləcək eskalator və liflər vasitəsilə metronun Ağ şəhər stansiyasına rahat gediş-gəliş əldə edəcəklər.

Bu yerdə keçmiş nəzər salmaq, görmək üçün müasir bayaz şəhərin qara günlərini xatırlamaq yerinə düşərdi. XIX əsrin ikinci yarısında Qara şəhərdə əsasən neft zavodları yerləşirdi. Hələ 1870-ci illərdə bir çox zavodların Ba-

kıda kənardakı boş ərazilərə çıxarılması qərar alınmışdı. Bu ərazilərdə 100-ə yaxın zavod, ticarət müəssisələri və yaşayış yerləri tikildi. Zavodlardan çıxan qəndərsiz tüstü bu məkana Qara şəhər adının verilməsinə səbəb oldu. 1880-ci ildə isə Keşlədəki otlaq sahələrdə və yerli əhalinin bağ və bostan sahələrinin yerində salınan müəssisələrin sayı 118-dən artıf idi. 1905-ci ildə, demək olar ki, Bakının bütün iri neft sənayesi obyektləri burada yerləşdirilmişdi. Bu yer 100 ilə yaxın bir müddətdə Qara şəhər adı ilə adlandırılırdı. Bakı əsrdən uzun dövr ərzində neft istehsalında dünyada birincilərin sırasında olsa da, Qara şəhərinin adı, nə də ki siması uzun illər dəyişdi. O zamanlar buralarda erməni mauzerçiləri, Bakının yerli qoçular "piştəngular" ağıqlı edər, "razborka"lar aparar, adam oğurluğu ilə məşğul olurdular.

Burada neft şirkətlərinin ofisləri, emalatxanaları və əlaqədar işçilərin yaşayış əraziləri yerləşirdi. Mərkəz ilə müqayisədə yaşayış şəraiti pis idi. İm-

kanlı şəxslər neft çıxarılması və emalının qadağan edildiyi şəhər mərkəzinə yaşayırdılar. Bakının neft işlərinin çoxu isə Qara şəhərdə yerləşirdi. 1890-cı ildə Qara şəhərə gələn türk səyahətçi buranı belə təsvir edirdi: "Hər şey qaradır; divarlar, yer, hava və səma. Sən nefti hiss edirsən və tüstünü içinə çəkirsən və pis qoxu səni boğur. Sən səmanı bürüyən tüstü buludlarının arasında gəzirsən".

Köhnə Bakı ilə bağlı sovet proletar yazıçısı Maksim Gorkinin də maraqlı xatirələri var. Bakıya ilk dəfə fəhləliyə gələn gənc yazıçı yazırdı: "Bakının neft mədənləri mənim yaddaşımda zülmət cəhənnəmin dahiyəne mənzərəsi kimi qalır. Bu mənzərə özünü çənlərdə qaynayan qırıqlar, sönmə cəhənnəmi əlavə ilə dəhşətli şüurun bütün fantastik təxəyyüllərini, səbir və həlimlik qarclarını insanı qorxutmaq cəhdlərini kölgədə qoyurdu". 1892-ci ildə Bakını belə təsvir edən yazıçının mövqeyi ikinci gəlişində də dəyişmir. O, birincisi gəlişində Bakını tüstüyü bürünən buruqların zirvəsindən aşağıdakı cəhənnəmə bənzədir və işlə-

məyə gəlsə də, buraları tərk edir: "Bütün bunlar o qədər müdhiş, qeyri-real, yaxud ifrat real, adamın düşüncəsini başından alan idi..."

İkinci dəfə 1897-ci ildə Bakıya Şalyapinlə gələn yazıçını Həsən bəy Zərdəbi də müşayiət edirdi. "Sovet İttifaqına səyahət" kitabında mədənləri çətin vəziyyətdə gözdüyünü, öskürəkdən boğulduğunu, ayağının altında qumun xışıldamaq əvəzinə marçıldadığını yazır. Fəhlələrin yaşadığı alçaq kazarmaları "İbtidai adamların məskəni" bənzədir, heç vaxt bu qədər çirkli, tullantılarla dolu insan məskəni görmədiyini qeyd edir, geri dönmək isə Bakını hətta ölü Pompeyin xarabalıqlarına bənzətməkdən belə çəkinmir.

Bir də 1928-ci il iyulun 20-də Bakıya ayaq basan yazıçı gördüklərini təxminən 40 il əvvəl rastlaşdıqları ilə müqayisədə müsbət qiymətləndirir. Lakin onun gördükləri, təbii ki, bugünkü Ağ şəhərin yanında yene heç nədir.

Hazırda bu məkanda "Bakı Ağ şəhər" layihəsi ərazisində Xəzər dənizindən 25 metr hündürlükdə yerləşən Park rayonunda inşaat işləri davam edir. Burada tikilən 20 mərtəbəli yaşayış binalarının hündür podiumları üzərində istirahət və yaşıllıq zonaları, uşaq meydancaqları salınacaq. "Knightsbridge (Naytsbric) Residence" kompleksinin tikintisi davam edir. Burada yaşayış binaları, biznes mərkəzi və məktəbin tikintisi planlaşdırılıb.

Babək prospektində başlayan yeni Mərkəzi Şərq küçəsində yeni Qarabağ Atları meydanının layihəsi hazırdır. Kvartalın mərkəzinə çevriləcək məkanda sakinlərin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün hərərəfli şərait yaradılacaq, burada mağazalar, kafelər və meydanın mərkəzində 7 atdan ibarət fəvvarələr kompleksi inşa olunacaq.

2018-ci ildə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin müvafiq sərəncamı çərçivəsində layihənin qərbində yerləşən 26,7 hektar xaotik tikintili və infrastruktur olmayan yeni ərazinin texniki inventarlaşdırılması aparılıb, Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin tövsiyələri əsasında inşa olunaçaq tikililərin memarlıq göstəriciləri, şəhərsalma, neqliyyat və digər infrastrukturuna "Ağ şəhər" layihəsinə uyğunlaşdırılıb və müfəssəl planı hazırlanıb. Bununla yanaşı, inşa olunacaq çoxsaylı bina, yol, park, məktəb, servis obyektləri, digər əraziplanlaşdırma və infrastruktur işlərinin layihələndirilməsi də yerinə yetiriləcək cari ildə nəzərdə tutulan bütün işlər yekunlaşdırılıb. Ərazisi 7800 kvadratmetr olan Zaman meydanı şimal tərəfdən gözəl landsaft və fəvvarələr kompleksi ilə əhatə olunacaq. Gələcək metronun "Ağ şəhər" stansiyasının çıxışlarından biri də burada yerləşəcək. Meydan xüsusi sifariş edilmiş çoxsaylı saatlarla bəzədiləcək.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə RAGB Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Gününü qeyd edib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyi (RAGB) Moskvada Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə tədbir keçirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan RAGB İdarə Heyətinin üzvü Emin Hacıyev təşkilatın sədri Leyla Əliyevanın adından iştirakçıları qarşıdan gələn bayramla münasibətilə təbrik edib. O, təşkilatın 2018-ci ildə gördüyü işlər barədə məlumat verərək vurğulayıb ki, sıraları ildən-ilə genişlənən RAGB yola saldıqlarımız ildə də bir sıra maraqlı layihələr həyata keçirib. E.Hacıyev təşkilatın işində fəal iştirak edən gənclərə təşəkkürünü bildirib.

Akademik Fazil Qurbanov Rusiyadakı Azərbaycan diasporu adından RAGB üzv-

lərini qarşıdan gələn bayramla münasibətilə təbrik edib. O, son illər ölkəmizdə əldə olunan nailiyyətlərdən bəhs edib. Akademik Rusiya və Azərbaycan arasında dostluq və əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə böyük

töhfə verən RAGB-nin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib. Vurğulayıb ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın rəhbərlik etdiyi təşkilatın fəaliyyəti Rusiyada yaşayan və təhsil alan azərbaycanlı gənclərin

bir araya gəlməsi, elm, təhsil, yaradıcılıq üzrə layihələrin, həmçinin ictimai təşəbbüslərin realığına çevrilməsindən baxımından əvəzolunmazdır. Rəsmi hissədən sonra milli mahnı və rəqslərimizdən ibarət konsert olub.

El ağsaqqaları Yeddi nəvənin babası

Bərdə rayonunun Hacallı kəndində dünyaya göz açan Müzəffər Hacıyev uşaqlıq illəri Böyük Vətən müharibəsinin məşəqətlərlə dolu dövrünə təsadüf edib. O zamanlar kənd camaatı əsasən heyvandarlıqla məşğul olduğundan Müzəffər də dərdsən sonrakı vaxtlarını qoyun-quzu otarmaqla keçirirdi, bununla yanaşı, nəvəsinin bezdən təklifi kitab dolu çanta hər zaman yanında olardı. Kitabə bəkliliq, oxumaq, öyrənmək həvəsi ilə əvvəlcə Şuşa Kənd Təsərrüfatı Texnikumunu, sonra Gəncə Kənd Təsərrüfatı İnstitutunu bitirdi.

babalarımız yayı yaylaqda, qışı qışlaqda keçiriblər. Kəlbəcərdə, Taxta düzündə qəbiristanlığı var. Dövlət başçısı, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin yeritdiyi müdrik siyasət və ordumuzun gündən-günə artan qüdrəti sayəsində qarşısında ermənilər tab gətirə bilməyəcəklər.

Müzəffər kişi Qarabağla bağlı fikirlərini belə tamamladı, həsrətini bir bəndlik bayatı ilə ifadə etdi:

*Mən aşıqəm dağlara,
Duman gələ dağlara.
Yüz qoyun qurbanım var,
Əlim köcsə dağlara.*

Ömrünün ixtiyar çağında da Aşiq Ələsgərin əksər seyrini əzbər söyləyə bilir. Nizamini, Füzulini, Səməd Vurğunun çox sevdi. Aşiq Şəmşirliyə yaxın dostluğu olub. Dədə Şəmşir ona seir yazıb.

Müzəffər kişi həm də xoşbəxt atadır. Uç oğulun üçü də ali təhsillidir. Rəşxan Moskva Ali Aviasiya İnstitutunu bitirib. Rövşən ali təhsilli iqtisadçıdır. Orxan Gəncə Kənd Təsərrüfatı Akademiyasının məzunudur. Müzəffər kişi həm də yeddi nəvənin babasıdır.

Qazandıqı böyük hörmət və nüfuzu sayəsində onu bu gün də məclislər yuxarı başında oturdular.

L.QULİYEV,
"Azərbaycan"

Cəbhə bölgəsində daha 5 kəndin içməli su təchizatı yaxşılaşdı

dair əlavə tədbirlər haqqında" 2018-ci il 9 aprel tarixli sərəncamına uyğun olaraq həyata keçirildiyini bildirərək demişdir ki, keçən il 170, bu il 41 kənddə içməli su layihəsi icra olunmuşdur. Təkcə cari ildə icra edilən layihələr çərçivəsində kəndlərdə 300 kilometr artıq magistral və paylayıcı su xətləri çəkilmişdir. 14 subartezian quyusu qazılmış, əhalinin ümumi istifadəsi üçün 1000-dən çox bulaq quraşdırılmışdır.

Çəkilişinə bu ilin yayında başlanan kəməre su vurmaq üçün 2 subartezian quyusu qazılmış, 2 su anbarı yenidən qurulmuş, hidrofor tipli nasos stansiyası quraşdırılmışdır. Kəndlərdə müxtəlif diametrlə borularla 42 kilometr su xətləri çəkilmiş, əhalinin istifadəsi üçün 184 bulaq qoyulmuşdur. Yeni su xətlindən 5 kənddə yaşayan 12 min sakin istifadə edəcək.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Ucqar dağ kəndinə təbii qaz verilib

Lənkəran rayonunun ucqar dağlıq yaşayış məntəqələrindən olan Mollakənd kəndində ilk dəfə təbii qaz verilib. Bu münasibətlə keçirilən mərasimdə Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin (ŞİH), "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin, aidliyyəti xidmət sahələrinin əməkdaşları, kənd sakinləri və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

ərəfəsində kəndə ilk dəfə təbii qaz çəkilişinin əlamətdar bir hadisə olduğunu vurğulayaraq sakinləri təbrik edib. Mərasimdə çıxış edən yerli sakinlər bu qış günlərində evlərinə mavi yanacaqın verilməsinə bu işdə əməyi olan bütün insanlara minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, 250 abonent olan Mollakənd kəndinin qazlaşdırılması üçün birlillik sistem əsasında ümumi uzunluğu 15,2 min metr müxtəlif diametrlə polietilen, polad borularla daşıyıcı, həmçinin paylayıcı qaz xətləri çəkilib, evlərə saygac və fərdi tənzimləyici quraşdırılıb.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Tədbirdə çıxış edən Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Tələh Qaraşov son illər ölkəmizdə sosial-iqtisadi sahədə görülən işlə-

dən, əhalinin maddi güzəranının, həyat səviyyəsinin gündən-günə yaxşılaşmasından danışdı. Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair

dövlət proqramlarının Lənkərandə da uğurla icra olunduğunu qeyd edən T.Qaraşov Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il

Yerli əhəmiyyətli yollar yenidən qurulur

Son bir neçə ildir istər respublika, istərsə də yerli əhəmiyyətli yolların yenidən qurulması istiqamətində xeyli işlər görülür. Yol infrastrukturunun inkişafı istiqamətində görülən işlər həm əhalinin rahatlığını təmin edir, həm də regionların iqtisadiyyatını sürətləndirir.

tomobil yolunun tikintisi aparılır. Eyni zamanda gələn il çəkilmiş nəzərdə tutulan 16 kilometrlik Daş Sahalılı-Ürkəmzili-Dəmirçilər kənd yolunun yenidən qurulması üçün hazırlıq işləri görülür.

Rayon mərkəzində də küçələr təmir edilir. Artıq bir sıra küçələrdə, eləcə də N.Nərimanov yaşayış massivindəki ərazilərə çınqıl tökülərək cari təmir işləri aparılmışdır.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Qazax rayonunda da bu istiqamətdə xeyli tədbirlər həyata keçirilir. Dövlət başçısının sərəncamları ilə ayrılmış vəsaitlər hesabına Qazaxbeyli-Orta Sahalılı-

Aşağı Sahalılı, Yuxarı Sahalılı-Kəmərlı, Kosalar, Quşçu Ayrım, Canalı, Çaylı, Bala Çaylı, Hüseynbəyli

və Cəfərli kəndlərinə yeni asfalt yollar çəkilmişdir. Hazırda daha 9 kilometr Qazax-Uzuntala-Cəfərli av-

Tərtər yenilikləri

Uşaq bağçası təzə binaya köçürülüb

Tərtər şəhər 4 nömrəli körpələr evi-uşaq bağçası üçün inşa olunan yeni bina istifadəyə verilmişdir. Azərbaycan Respublikası Ərazilərinin Bərpası və Yenidən Qurulması üzrə Agentliyin sifarişində inşa olunan 100 yerlik uşaq bağçasında uşaqların təlim-tərbiyəsi, ilk yaşlarından intellektual, fiziki və əqli inkişafı, istedad və qabiliyyətlərinin üzə çıxarılması, sağlamlıqlarının qorunması üçün hər cür şərait yaradılıb. İkimərtəbli bina müşahidə sistemləri ilə təmin olunmuş, heyətinə abadlıq işləri aparılmış, nasos stansiyası, qazanxana, oyun meydançası inşa edilmişdir.

Ağkəndin kitabxanası yeni binada

Rayon mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin Ağkənd kənd kitabxana filialı üçün inşa edilən bina istifadəyə verilmişdir. Bina Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi və Y.H.Məmmədliyev adına Neft Kimya Prosesləri İnstitutunun direktoru, akademik Vaqif Abbasovun vəsaiti ilə tikilmişdir. Tədbirdə çıxış edən Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov və akademik Vaqif Abbasov bilik mənbəyi olan kitabın əhəmiyyətindən, insanların mənəvi aləminə müsbət təsirdən danışmış, sakinləri kitabxananın xidmətindən səmərəli istifadə etməyə çağırıbmışlar. 3742 nüsxə kitab fonduna malik kitabxana təzə kitab rəfləri və digər zəruri ləvazimatlarla təmin edilmişdir.

700-dən çox Eldar şamı əkilmişdir

Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən ağacəkmə aksiyasında idarə, müəssisə və təşkilatların kollektivləri iştirak etmişlər. Aksiya zamanı 700-dən çox ağac əkilmiş, Tərtər-Şıxarx avtomobil yolunun kənarında təmizlik işləri aparılmışdır. Ağacəkmə aksiyası davam etdirilir.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Mixaylonun qisası, yaxud Mehdi Hüseynzadə olduğu kimi

Bələ olmasaydı, Sloveniya yazıçısı, şair, musiqisi və bəstəkar Peter Amalietti Azərbaycanın cəsur, mürd oğlu, "Uzaq sahillərdə"ni tanıdığı Mixaylo - Mehdi Hüseynzadənin uşaqlıq, gənlik illərini, Böyük Vətən müharibəsində onunla bağlı və indiyədək qarənliq qalan qəhrəmanlıq səhifələrindən ibarət "Bir nəfər hamı üçün, yaxud Mixaylonun qisası" adlı publisistik romanı qələmə almaz və o, müxtəlif dillərdə özünü milyonlarla oxucu qazanmazdı.

Söhbət keçmiş sovetlər dövründə hamının sevimlisi "bizim Mixaylo"dandır. Azərbaycan Tərcümə Mərkəzinin yeni nəşrlərindən biri, Fərhəd Abdullayevin tərcüməsi və Məhirdi Qarayevin redaktorluğu ilə işıq üzü görən, sloven yazıçısı Peter Amaliettinin "Bir nəfər hamı üçün, yaxud Mixaylonun qisası" romanı xalqımızın igid oğlu, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin (partizan Mixaylo) 100 illik yubileyinə layiqlik töhfədir. 352 səhifədə ibarət kitabda Mehdi Hüseynzadə haqqında bugünkü xalqımız məlum olmayan bir-birindən dəyərli məlumatlar, xatirələr özünə yer alıb: "...Tiflis hərbi məktəbini əla qiy-mətlə bitirdim. Dünən silah və hərbi forma verdilər. Bilirməm, bu silahla adam öldürməyə əlim gələcək, ya yox... Ömrümdə toyuq başı da kəsməmişəm. Neyləyim, belə təbiiyə alışıram. Allah qoysa, tezliklə görüşürük! Sabah yola düşürük, çatan kimi yazaram".

Mehdinin mahnısından bir parça olan bu Vətən sevgisi sanki Milli qəhrəmanlarımızın - Mübarizlərimizin, Fəridlərimizin... dilindən eşidilən, erməni vəhşilərini vahiməyə salan bir haykırtıdır! Ana Vətən uğrunda canı-qanı ilə savışmaq və qələbə əzmi ilə düşmənlərə zərbələr endirməyin sözlə ifadəsinin o digər döyüşlərdə Mehdi Hüseynzadənin dilindən səslənən təsadüfi deyildir. Kitabın öz sözündə publisistik dillə qələmə alınmış romanın məziyyətləri, Mixaylonun cəhdə indiyə kimi açılma-yən bir çox qəhrəmanlıqlarına, vətənpərvərliyinə, eləcə də sevgi dolu ömür

soluna aydınlıq gətirən müəllif sanki doğma sloveniyalı igidi tərənnüm edir. Əlbəttə, doğma xalqı da öz qəhrəman oğlunun xatirəsinə daim əziz tutub. Dövlət tərəfindən də layiqli qiyamətini alan Mehdi Hüseynzadənin adını daşıyan qəsəbə də var, küçə də, məktəb də, gəmi də. 1973-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Bakıda qəhrəmanın heykəli ucaldılıb. Bu münasibətlə keçirilən açılış mərasimində özəmənkı Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev qəhrəmanın şücaətini yüksək qiymətləndirərək deyib: "...Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun tələbəsi Mehdi Hüseynzadə hərətli qəlbini çağırışı ilə ölkəmizin müdafiəsinin sıralarına qoşuldu. Stalin-qrad ətrafındakı vuruşmada ağır yaralanan Mehdi əsir düşdü. Lakin nə tikanlı məftil, nə Hitler həbs düşərgəsinin azğın keşikçiləri cəsur döyüşçünün iradəsini qıra bilmədi. O, faşist zindanından qaçdı və Yuqoslaviya partizanları sırasındakı düşmənlə mübarizəni davam etdirdi..."

Əsərdə uzun illər ərzində toplanmış nadir faktlar əsasında əfsanəvi partizan keçdiyi döyüş yolu geniş işıqlandırılır, onun silah və əqidə dostlarının fəaliyyətindən söz açılır. Burada qəhrəman Mixaylo barədə bilmədiyimiz bir çox məqamlar öz əksini tapıb. Yazıçı qəhrəmanın obrazında Azərbaycanla Sloveniya arasında tarixi paralellik aparır, hər iki xalqın təcəvüzü, soyqırımına məruz qaldığını, azadlıq və müstəqillik uğrunda mücadiləsinə dair konkret faktlar təqdim edir. Əfsanəvi qəhrəmanın dəfn mərasimində komandir Duleinin vida nitqi həm olduqca təsiri, həm də qürurvericidir. Müəllif ondan da bəhrələni yazır: "...Özünü ölüm məleyi - Əzrayıl adlandırdı. Amma bizim üçün bu şən və isti-qanlı oğlan dostluq, yoldaşlıq, qardaşlıq və sevgi məleyi idi..."

Roman Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə 2013-cü ildə rus dilində işıq üzü görsə də, Azərbaycan Tərcümə Mərkəzinin təşəbbüsü nəticəsində bu günlərdə ana dilimizə çevrilərək yenidən nəşr edilib. Onu da qeyd edək ki, kitabın ərsəyə gəlməsində Azərbaycan Respublikasının Ukraynadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Azər Xudiyevin böyük rolu olub.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

"AzerGold" QSC-də əlvan metalların hasilatı ilə bağlı təqdimat keçirilib

26 dekabr tarixində "AzerGold" QSC-nin inzibati binasında Cəmiyyətin rəhbər və işçi heyətinin iştirakı ilə hasilatla bağlı geniş təqdimat keçirilib. Təqdimat çərçivəsində Dağ-mədən və hasilat sahələrinin koordinasiya şöbəsi, həmçinin Geologiya və dağ - mədən işləri və Əməliyyat bölmələrinin əməkdaşları aparılan hasilat işləri, emal prosesi, Çovdar yatağının ehtiyatları, qızıl çıxarılması haqqında iştirakçılara ətraflı məlumat verilib. Bildirilib ki, 2018-ci ildə 45 490 unsiya qızıl və 77 340 unsiya gümüş hasil edilib. Bundan əlavə, aparılan

optimallaşdırma işlərinin nəticəsi olaraq qırma-ələmə sahəsinin filiz əmələtmə gücü saatda 100-150 tondan 200-250 tona təklirilib. Eyni

zamanda, müasir texnologiyaların tətbiqi və optimallaşdırma işlərinin nəticəsi olaraq kimyəvi reagentlərin istifadəsi 20-30 faiz azaldılaraq

hasilatda keçən ilə nisbətən 33 faiz artıma nail olunub. Laboratoriyada aparılan analizlərin dünya standartlarına uyğunlaşdırılması üçün müasir texnologiya olan PAL 1000 sisteminin istifadəsinə başlanılıb.

Daha sonra tədbir hasilat işlərinin daha da optimallaşdırılması, Çovdar yatağının istismar müddətinin uzadılması, Tülallar və Ağyoxuş qızıl təzahürü sahələrində aparılan işlər, 2019 və 2020-ci illər üzrə istehsalat proqnozları ətrafında geniş müzakirələrlə davam edib.

"Azərbaycan"

Sumqayıtda Yeni il şənliklərinə start verilib

Sumqayıt şəhərində Yeni il şənliklərinin keçirilməsinə start verilib. Belə mərasimlərdən biri Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının binasının qarşısındakı meydanda təşkil olunub. Mərasimə şəhər sakinləri ilə bərabər qonaqlar da qatılıb. Saxta baba, Qar qız və rəqs qrupu kiçik yaşlı uşaqları meydana dəvət edərək onları şənliklərlə tanış etdi. Aktyorların ifası, bayram əhvali-ruhiyyəli musiqi nömrələri də meydana toplaşanlara xoş təsir bağışlayıb.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Azercell Telekom" MMC şəbəkəsinin imkanlarını genişləndirir və gücləndirir

"Azercell" abunəçilərini yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri ilə təmin etmək və rəqəmsal dünyanın ən son yeniliklərinin ölkədə tətbiqinə hazır olmaq üçün şəbəkənin gücləndirilməsi, əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və təqdim olunan internet xidmətinin sürətinin daha da artırılması istiqamətində bir sıra mühüm addımlar atıb. 14-15 dekabr tarixlərində Abunəçiləri Məlumatlarının Mərkəzləşdirilməsi layihəsi (UDC) uğurla tamamlandı. Bir neçə mürəkkəb mərhələni özündə birləşdirən UDC layihəsi "Azercell" şirkətinin texnologiyası ilə həyata keçirilib. Paralel şəkildə internet ötürücülüyünün artırılması məqsədilə Paket-kommutasiya şəbəkəsinin genişləndirilməsi işləri də uğurla icra olunub.

"Azercell Telekom" MMC-nin prezidenti Vahid Mürsəliyev sözlükdən proseslərlə bağlı bildirdi ki, şirkət abunəçiləri təqdim edə biləcəyi ən güclü və dayanıqlı şəbəkə ilə təmin etmək üçün böyük layihələr həyata keçirir və mövcud resurslardan maksimal şəkildə istifadə edir. "Ümumiyyətlə, bu tip nəhəng layihələrin yerinə yetirilməsi çox ciddi riskləri özündə birləşdirir. Bir çox ölkələrdə bu layihələr zamanı ümumi şəbəkə kəsintisi kimi ciddi fəsadlar yaşanıb. Lakin "Azercell" UDC layihə qrupu Ericsson mütəxəssisləri ilə birlikdə qarşıya çıxan bütün risk və problemləri öncədən nəzərə alaraq, texniki nasazlıqları minimum həddə endirə bildi. - deyə Vahid Mürsəliyev bildirdi. O, bütün diqqətin "Azercell" şəbəkəsinin 5G və digər yeni nəsillərin tətbiqinə hazırlanmasına, müştəri təcrübəsinin müəmməlləşdirilməsinə yönəldiyini vurğulayıb. Vahid Mürsəliyev onu da qeyd edib ki, şirkət bundan sonra da təqdim etdiyi keyfiyyətli və rahat xidmətlə abunəçilərinin gündəlik, eləcə də işgüzar həyatını asanlaşdırmaq üçün çalışır. Şirkət davam edəcəkdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, UDC (User Data Consolidation) - abunə istiqamətli telekommunikasiya şəbəkələrinin verilənlər bazasının daha çevik, daha sürətli və daha keyfiyyətli istifadəsinə imkan yaradır. UDC - çoxməqsədli sistemdir və telekommunikasiya sahəsində fəaliyyət göstərən digər bütün növ sistemlərlə uyğunlaşa bilər.

Telekommunikasiya şəbəkəsində hər bir aktiv mobil cihazın məlumatlarını özündə cəmləyən HLR-verləmə qeydiyyata bazası mövcuddur. HLR-in məqsədi bu məlumatların toplanmasında funksionallığı təmin etmək və istifadəçinin müəyyən edilməsi (təsdiqlənməsi) kimi istəkləri emal etməkdir. Qeyd edək ki, məlumat bazası hər zaman yenilənir. Tutum qabiliyyəti tükənmək üzrə olarkən və ya şəbəkədə təkmilləşmə işləri görülərkən, hər bir istifadəçi üçün məlumat strukturunu gücləndirilməli olur. Bu halda, istifadəçi məlumatlarının itirilməsinin qarşısını alınması üçün data köhnə HLR-dən (mənbə HLR) yeni HLR-ə

(hədəf HLR) köçürülür. Bu proses HLR miqrasiyası adlanır ki, şirkətimiz tərəfindən uğurla tamamlanmışdır.

Paket-kommutasiya şəbəkəsinin genişləndirilməsi layihəsi müştəri təcrübəsinin inkişafına yönəlməli mühüm proseslərdən biridir. "Azercell" onun köməyi ilə internetdə məlumat ötürücülüyünü artırmağa nail olacaq. Beləliklə də, internet istifadəsinin pıx saatlarında mobil operatorun abunəçiləri sürətli nisbətən zəifləməsinin şahidi olmayacaqlar.

Ümumiyyətlə, bütün sadalanan proseslər təkmilləşməyə yönəldiyindən müştərilərin rahatlığını təmin etməkdə yardımçı olur.

Azərbaycana bir sıra texnologiyaları gətirən "Azercell" bundan sonra da öz missiyasına sadiq qalaraq innovativ həllər, müasir xidmətlər vasitəsilə abunəçilərinin həyatını asanlaşdırmaq və rəqəmsallaşdırmaq üçün şəbəkəsinin gücləndirilməsini davam etdirəcək, bu istiqamətdə zəruri olan tədbirləri həyata keçirəcəkdir.

"Azərbaycan"

"Bakı Metropoliteni" QSC müxtəlif növ sürtkü yağlarının satın alınması üzrə açıq tender elan edir

Tekrar

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:
LOT - 1: "Bakı Metropoliteni" QSC-yə müxtəlif növ sürtkü yağlarının satın alınması

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər iştirak haqqını aşağıda göstərilən müvafiq hesaba köçürdükdən sonra tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, M.Rəfihi, 16 (əlaqələndirici şəxs: İlqar Qasımov. Telefon: (012) 490-00-91) ünvanından ala bilərlər. İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İştirak haqqı 1 LOT üzrə - 300 manat.

Hesab: AZ98AZRT38050019440010268002
VOEN: 1402871431
Bank: AZER-TURK BANK ASC (Mərkəz filialı)
Kodu: 501361
VOEN: 9900006111
M/H: AZ02NABZ0135010000000022944
M/S.I.F.T: AZRTAZ22

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı gündən ən azı 40 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi qiymətinin 2 faizi həcmində (teklifin təminatı) bank zəmanəti (zərflərin açıldığı gündən ən azı 70 bank günü müddətində qüvvədə olmalıdır);

- iddiaçının son bir il ərzindəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının son bir il ərzindəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanı tərəfindən arayış;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (aslı və surəti) tərtib olunmalıdır.

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) 21 yanvar 2019-cu il saat 18:00-a qədər, tender təklifi və bank zəmanətini isə möhürlənmiş, ikiqat zərfdə 29 yanvar 2019-cu il saat 17:00-a qədər Bakı şəhəri, M.Rəfihi küçəsi, 16 ünvanına "İcra nəzarət, karguzarlıq və təsərrüfat işləri" şöbəsinə təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 30 yanvar 2019-cu il saat 15:00-da "Bakı Metropoliteni" QSC-nin akt zalında, Tender komissiyasının iclasında, Bakı şəhəri, M.Rəfihi küç., 16 ünvanında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri Tender komissiyasının iclasında iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti" ASC-nin 2017-ci il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına əsasən tərtib olunmuş maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq müstəqil auditinin həyata keçirilməsi üçün xidmətlərin satın alınmasına dair keçirilmiş açıq tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" 27 dekabr 2001-ci il tarixli 245-IIQN-ə-li Azərbaycan Respublikası Qanununun 11.1-ci maddəsinə əsasən baş tutmamış elan edilir.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Bakı Metropoliteni" QSC tərəfindən 28.11.2018-ci il tarixdə keçirilmiş 4 LOT üzrə "Bakı Metropoliteni" QSC istismar və tikinti sahələrinin normal işinin təşkili üçün zəruri olan malların və ehtiyat hissələrinin açıq tender üsulu ilə satın alınmasına dair müsabiqədə LOT-3 İzolyasiya mallarının alınması üzrə "Caspian Energy Group" MMC, "GST Company" MMC və "Hidroizolservis" MMC, LOT-4 Bərkidicilərin alınması üzrə "PLT Business" MMC qalib elan olunmuşdurlar. Qalib gəlmiş təşkilatlar ilə LOT-3 üzrə "Caspian Energy Group" MMC ilə ƏDV daxil 669824.64 (altı yüz altmış doqquz min səkkiz yüz iyirmi dörd manat 64 qəpik) manat məbləğində 20.12.2018-ci il tarixdə, "GST Company" MMC ilə ƏDV daxil 35400.00 (otuz beş min dörd yüz manat 00 qəpik) manat məbləğində 21.12.2018-ci il tarixdə, "Hidroizolservis" MMC ilə ƏDV daxil 261181.20 manat (iki yüz altmış bir min yüz səksən bir manat 20 qəpik) manat məbləğində 21.12.2018-ci il tarixdə, LOT-4 üzrə "PLT Business" MMC ilə ƏDV daxil 598823.06 (beş yüz doxsan səkkiz min səkkiz yüz iyirmi üç manat 06 qəpik) manat məbləğində 19.12.2018-ci il tarixdə müvafiq satınalma müqavilələri imzalanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Bakı Metropoliteni" QSC tərəfindən 11.12.2018-ci il tarixdə keçirilmiş 2 LOT üzrə "Bakı Metropoliteni" QSC üçün müxtəlif növ elektrik mallarının və stansiyalarda təmizlik işləri xidmətinin açıq tender üsulu ilə satın alınmasına dair müsabiqədə LOT-1 Müxtəlif növ elektrik mallarının alınması üzrə "ERG Bakı" MMC, "Santral Elektrik LTD" MMC və "VEF" MMC qalib elan olunmuşdurlar. Qalib gəlmiş təşkilatlar ilə LOT-1 üzrə "ERG Bakı" MMC ilə ƏDV daxil 705301.33 (yeddi yüz beş min üç yüz bir manat 33 qəpik) manat məbləğində 19.12.2018-ci il tarixdə, "Santral Elektrik LTD" MMC ilə ƏDV daxil 329140.20 (üç yüz iyirmi doqquz min yüz qırx manat 20 qəpik) manat məbləğində 21.12.2018-ci il tarixdə, "VEF" MMC ilə ƏDV daxil 17029.76 (on yeddi min iyirmi doqquz manat 76 qəpik) manat məbləğində 21.12.2018-ci il tarixdə müvafiq satınalma müqavilələri imzalanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı üçün 1 (bir) ədəd rəngli printerin satın alınması ilə bağlı kotirovka sorğusu üzrə Satınalmalar Komissiyasının 21 dekabr 2018-ci il tarixli qərarına əsasən "HALAL P" MMC qalib elan edilmişdir. Qalib şirkətlə müvafiq satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Satınalmalar komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 14 dekabr 2018-ci il tarixdə keçirilmiş Əlilliyi olan şəxslərə və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara diqqət və qayğının artırılması məqsədilə təbliğat kampaniyasının təşkilatçıları müsabiqənin qalibi "İnkişafa Doğru" Regionların Sosial İqtisadi İnkişafına Dəstək İB olmuşdur.

Müsabiqə komissiyası

Əfqanıstanda İŞİD-in üzvü məhv edildi

İŞİD terrorçu qruplaşmasının üzvlərindən biri Sultan Əziz Əzəm Əfqanıstanda ABŞ-in başçılıq etdiyi beynəlxalq koalisiyanın aviasiyası zərbəsi nəticəsində öldürülmüşdür. Bu barədə Əfqanıstan Daxili İşlər Nazirliyinə istinadən "Pajhwok" agentliyi xəbər verir.

Əzəm ölkənin şərqində yerləşən Nəncəqər əyalətində məhv edilmişdir. O, ekstremistlərin sıralarına yeni üzvlər cəlb etməyə görə məsuliyyət daşıyırdı.

Son vaxtlar ölkənin şərq və cənub əyalətlərində, eləcə də şərqdə terrorçuların mövqelərini xeyli məhkəmlənməsi müşahidə olunur. Eyni zamanda radikal qruplaşmaların səhra komandirləri və sırası üzvləri tez-tez İŞİD-ə sədaqət andı içirlər.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasımov və professor-müəllim heyəti Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, general-mayor Səhlab Bağirova anası **HƏLİMƏ XANIMIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Əlilliyə nazirinin müavini Ceyhun Həsənov və Penitensiar xidmətin kollektivi Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, general-mayor Səhlab Bağirova anası **HƏLİMƏ XANIMIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Neft Maşınqayırma Zavodunun direktoru Eldar Vəliyev Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, general-mayor Səhlab Bağirova anası **HƏLİMƏ XANIMIN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Beynəlxalq aləm

HADİSƏLƏR, FAKTLAR

İsrail parlamenti özünü buraxdı

İsrail parlamenti özünü buraxmaq və növbədənəknər seçkilər keçirmək haqqında qanun qəbul etmişdir. Bu barədə Knesset-in mətbuat xidməti məlumat vermişdir.

Qərarın lehinə 102 parlamentar, əleyhinə 2 deputat çıxmışdır. Knessetə növbədənəknər seçkilər gələn il aprelin 9-na təyin olunmuşdur.

Hökumət seçkilərdə işi davam edəcək. Deputatlar isə aprel ayında tətilə çıxacaq.

Növbədənəknər seçkilərin nəticələrinə görə yeni hökumət və parlament formalaşdırılacaq, həmçinin Baş nazir təyin ediləcək.

Paris Yeni il təntənələrini ləğv etməyəcək

Dekabrın 31-də Fransa paytaxtında "sarı jiletlər" in yeni etiraz aksiyaları keçirmək çağırışları səslənəndə, Paris meriyası Şanzelize prospektində bayram tədbirlərinin təşkil planını təsdiqləmişdir. Bu barədə Paris şəhər administrasiyası məlumat vermişdir.

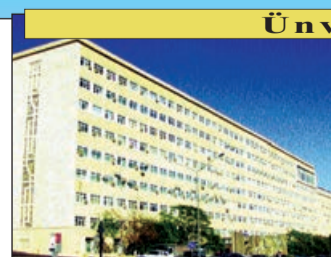
"Sarı jiletlər" in Facebookdakı müxtəlif qruplarında yeni aksiyalara çağırış səsləndirilib. Bu sosial şəbəkədə paralel olaraq yaradılmış bir neçə çağırış çərçivəsində 9 mindən çox istifadəçi öz iştirakını təsdiqləmiş, 70 min nəfərə yaxın iştirakçı isə bu hadisəyə marağını ifadə etmişdir. Hərəkətin ideya ilhamvericilərindən biri olan Erik Druenin qrupunda söhbət dekabrın 29-dan gedirsə, bununla bərabər, dekabrın 31-dən yanvarın 1-nə keçən gecə Şanzelize prospektində toplaşmaq təklifləri də var.

Bundan əlavə, yanvarın 1-nə keçən gecə polis ekspert-kriminalistlərinin tətili gözlənilir. Lakin hüquq-mühafizə orqanlarının elmi bölmələrinin əməkdaşlarının hansısa etiraz aksiyası keçirib-keçirməyəcəyi məlum deyil.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsuliyyətli katib - 539-43-23,
Məsuliyyətli müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələnməmiş,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
sütyunlarla barabər,
dörd üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 8412
Sifariş 3898
Qiyməti 40 qəpik